

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Zdravotně sociální fakulta

Zkušenosti dospívajících dětí se sextingem

bakalářská práce

Autor práce: Kristýna Miltnerová
Studijní program: Rehabilitace
Studijní obor: Prevence a rehabilitace sociální patologie

Vedoucí práce: Mgr. Bohdana Břízová, Ph.D.

Datum odevzdání práce: 12. 8. 2013

Abstrakt

Tato práce se věnuje problematice sextingu, která je v posledních letech rozšířená především mezi dospívajícími dětmi.

Teoretická část práce je rozdělena na čtyři dílčí kapitoly. První kapitola je věnována internetu, neboť právě tato komunikační cesta je hojně využívanou k rozesílání sextingových fotografií. V kapitole 1.1 Internet nalezneme několik úvodních slov o tom, co to internet vůbec je, na jakém principu funguje, a především jaká nebezpečí na uživatele tohoto média číhají, pokud si nedají pozor na to, jak nakládají s osobními informacemi. Druhá část práce se zaměřuje na samotný fenomén sexting. Ta nám poskytuje možnost dozvědět se o něm základní informace a především si uvědomit, že se nejedná pouze o rozesílání sexuálních fotografií, a že toto chování s sebou často přináší i negativní zkušenosti, které mohou individuálně ovlivnit psychiku každého jedince. Práce je rovněž zaměřena na kyberšikanu a kybersex, které mají k problematice sextingu velmi blízko. Třetí kapitola se zabývá sextingem a dětskou pornografií. V této části jsou shrnuta nejdůležitější fakta ohledně dětské pornografie a především jsem se zde zaměřila na to, abych ukázala, že sexting může být v několika ohledech synonymem pro distribuci dětské pornografie.

Cílem samotné práce je zjistit, zda se dospívající děti již někdy setkaly s termínem sexting, vědí, co tento pojem znamená a zda mají se sextingem nějaké zkušenosti.

Samotný výzkum využil kvalitativní strategii, metody dotazování a techniky polostrukturovaného rozhovoru.

Výzkumný soubor tvořilo devět dětí, které byly z několika měst České republiky a pro jejich výběr jsem zvolila techniku neempirického výběru snow-ball.

První část rozhovoru se zabývá vlastnictvím mobilního telefonu a osobního účtu na některé sociální síti. Tyto údaje jsou pro výzkum v této oblasti důležité, protože mobilní telefon a internet, resp. sociální sítě jsou nejhojněji využívanými prostředky moderní komunikace, které slouží pro rozesílání fotografií.

Druhá část rozhovoru se zabývá základními otázkami ohledně sextingu, tedy tím, zda děti tento pojem znají a zda děti vnímají nějaká rizika, která by mohla z tohoto chování pramenit.

Třetí část rozhovoru se věnuje již samotným zkušenostem se sextingem. Snažila jsem se zjistit, zda mají děti se sextingem osobní zkušenosti a v případě, že jej samy neprovozují, jaký názor mají na ty, kteří aktivně sextují.

Z celkového shrnutí vyplývá, že děti dnes vědí, co to sexting je, i když ho často neznají právě pod tímto pojmem a aktivně jej provozují. Z výzkumu, který jsem prováděla, také plyne, že děti používají k focení sexuálních snímků právě mobilní telefon, prostřednictvím kterého snímky také nahrávají na sociální sítě, nejčastěji potom na Facebook. Samy děti, které sexting provozují, rizika neznají anebo si je neuvědomují a dále fotografie posílají. Děti, které sexting neprovozují, si rizik vědomy jsou, a nehodlají se do takového chování nikterak zapojovat.

Svou prací bych ráda aktivně přispěla k rozšíření znalostí veřejnosti o tomto jevu a především bych ráda apelovala na rodiče, ale i vyučující a další dospělé osoby, aby tento jev nebrali na lehkou váhu a věnovali se dětem, které se nacházejí v období dospívání natolik, aby nikdy nemuseli řešit následky, které může nerozmyšlené odeslání sexuální fotografie způsobit.

Klíčová slova: sexting- dospívání- sexuální fotografie- internet- mobilní telefon- dětská pornografie

Abstract

This thesis is dedicated to the sexting, which has in recent years concentrated mainly among teenagers.

The theoretical part is divided into four chapters. The first chapter is devoted to the Internet, since the communication path is widely used to send sexting photos. In chapter 1.1 Internet we can find some introductory words about what the internet is, how it works and especially the dangers to users of this media lurking, if you're not careful about how you treat the information about yourselves. The second part focuses on the very phenomenon of sexting. This gives us the opportunity to learn basic information about it and realize that this isn't just about sending sexual photos, and that this behavior often brings a negative experience that can individually affect the psyche of each person. The work is also focused on cyberbullying and cybersex, because of this issue is very close to sexting. The third chapter deals with sexting and child pornography. This section summarizes the most important facts about child pornography and I focus here to show that sexting may be in some ways a synonym of the distribution of child pornography.

The aim of the work itself is to find out what teenagers know about sexting, if they know this term and what experience, if there are any, have they with sexting.

This research utilized qualitative strategies, method of interviewing and technique of semi-structured interview.

The sample consisted of nine children, who were from several cities in the Czech Republic and for their selection I chose the technique of not-empiric choice, snow-ball.

The first part of the interview deals with the ownership of a cell phone and a personal account on social network. These data are important for research in this area, because the cell phone and the internet, resp. social networks are most widely used by modern means of communication that is used for sending photos.

The second part of the interview deals with fundamental questions about sexting, if children know the term and if they perceive any risks that could stem from this behavior.

The third part of the interview is about concrete experiences with sexting. I tried to find out if sexting children have personal experience and if they don't, how they view those who actively sext.

The summary shows that children today know what sexting is, even though they often don't know it as sexting. From the research that I conducted, indicates that children usually use for taking photos of themselves naked cell phone, that is also the main resource to load this photos on the internet, especially on the Facebook page. Children who are sexting, do not know or realize risks and send photos again. Children who don't do sexting are aware of the risks, and they don't want to do this.

With my work I would like to contribute actively to increase public awareness of the phenomenon and in particular I would like to appeal to parents, teachers and other adults to don't take this phenomenon easy and take care about teenagers so that they never had to deal with the consequences that may sending sexual pictures cause.

Keywords: sexting- adolescence-sexual pictures-internet- cell phone- child pornography

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci na téma **Zkušenosti dospívajících dětí se sextingem** jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejich internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 12. 8. 2013

.....

Kristýna Miltnerová

Poděkování

Touto cestou bych velice ráda poděkovala paní Mgr. Bohdaně Břízové, Ph.D., za svůj čas, který mi věnovala, za cenné rady a nápady, které mi poskytla a především za ochotu a trpělivost. Nesmím zapomenout ani na Mgr. Šárku Pechkovou, která mi pomáhala především s teoretickou částí práce. Ráda bych tímto poděkovala i své mamince, která mě po celou dobu studia podporovala jak po emoční, tak po finanční stránce.

Obsah

OBSAH -----	8
SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK -----	10
ÚVOD -----	11
1 SOUČASNÝ STAV -----	12
1.1 INTERNET -----	12
1.1.1 Co je to internet-----	12
1.1.2 Nebezpečí číhající na internetu-----	13
1.2 SEXTING-----	15
1.2.1 Co je sexting?-----	15
1.2.2 Výzkumy zabývající se sextingem-----	17
1.2.3 Proč dospívající děti sextují? -----	18
1.2.4 Kybersex-----	19
1.2.5 Kyberšikana a sexting -----	20
1.2.6 Některé registrované případy sextingu -----	21
1.2.7 Jak se bránit zneužití fotografie?-----	22
1.2.8 Co dělat, když zjistím, že mé dítě provozuje sexting -----	23
1.2.8.1 Jak poznat, že se naše dítě trápí?-----	23
1.2.8.2 Kde vyhledat pomoc -----	24
1.3 SEXTING A DĚTSKÁ PORNOGRAFIE -----	25
1.4 SEXTING A PRÁVO V ČESKÉ REPUBLICE -----	26
1.4.1 Paragrafy související se sextingem -----	27
2 CÍL PRÁCE A VÝZKUMNÉ OTÁZKY -----	29
2.1 CÍL PRÁCE-----	29
2.2 VÝZKUMNÉ OTÁZKY-----	29
3 METODIKA -----	30
3.1 STRATEGIE, METODA A TECHNIKA -----	30
3.2 CHARAKTER VÝZKUMNÉHO SOUBORU -----	31

3.3	VLASTNÍ REALIZACE VÝZKUMU -----	32
3.4	VYHODNOCOVÁNÍ DAT -----	33
4	VÝSLEDKY-----	35
4.1	ZÁKLADNÍ ÚDAJE O RESPONDENTECH -----	35
4.2	VÝSLEDKY PRVNÍHO OKRUHU OTÁZEK-----	36
4.2.1	První a druhá sada otázek -----	36
4.2.2	Třetí sada otázek-----	37
4.3	INTERPRETACE VÝSLEDKŮ PRVNÍHO OKRUHU OTÁZEK-----	38
4.4	VÝSLEDKY DRUHÉHO OKRUHU OTÁZEK-----	40
4.4.1	První a druhá sada otázek -----	40
4.4.2	Třetí a čtvrtá sada otázek-----	41
4.5	INTERPRETACE VÝSLEDKŮ DRUHÉHO OKRUHU OTÁZEK-----	42
4.6	VÝSLEDKY TŘETÍHO OKRUHU OTÁZEK -----	45
4.6.1	První a druhá sada otázek -----	45
4.6.2	Třetí a čtvrtá sada otázek -----	46
4.6.3	Pátá sada otázek -----	47
4.7	INTERPRETACE VÝSLEDKŮ TŘETÍHO OKRUHU OTÁZEK -----	47
5	DISKUZE-----	54
6	ZÁVĚR-----	61
7	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ -----	63
8	PŘÍLOHY -----	67

Seznam použitých zkratek

ATP.	a tak podobně
R ^{nx}	respondent číslo X
RESP.	respektive; lépe řečeno
SMS	short message service
SOŠ	střední odborná škola
SOU	střední odborné učiliště
TZN.	to znamená
Úmluva	Úmluva o právech dítěte
ZŠ	základní škola

Úvod

Téma bakalářské práce zkušenosti mládeže se sextingem jsem si vybrala z mnoha důvodů. Hlavním důvodem je především sexualita, která se v posledních několika letech stále častěji objevuje v médiích jako téma číslo jedna. Bohužel média působí na všechny složky populace, děti nevyjímaje. V posledních letech je leaderem v oblasti médií hlavně internet, jehož používání může být jak prospěšné, tak nebezpečné.

Sexualita je dnes vnímána jinak, než tomu bylo před několika lety. Dnešní lidé se nepozastavují nad fakty, že nekorektní novináři shánějí fotky slavných „klínů“ při nejrůznějších kulturních či společenských akcích. Pokud to ovšem nepřijde zvláštní rodičům a tyto fotografie je nedonutí nad tímto jevem přemýšlet, mělo by to připadat zvláštní dětem, které tito rodiče vychovávají?

Děti jsou důvěřivé bytosti, které nemají mnoho zkušeností a v mnoha situacích ani nevědí, jak by si měly počínat. Jsou ochotny sdílet informace o svém životě prostřednictvím elektronických komunikačních technologií, a stejně tak i své osobní a často i intimní fotografie.

Sexting, neboli rozesílání, přijímání či sdílení materiálů se sexuální tematikou, je mezi dospívajícími dětmi rozšířený. V práci Vás seznámím s důvody, které zřejmě mají velkou zásluhu na tom, proč dospívající sextují. Ačkoli se to nemusí zdát, sexting by se dal považovat za jakousi formu kyberšikany.

Cílem této práce je zjistit, zda se dospívající již někdy setkali s termínem sexting, zároveň, jestli vědí, co tento pojem znamená a zda mají se sextingem nějaké zkušenosti.

Svou bakalářskou prací bych ráda přispěla k rozšíření povědomí lidí o tomto negativním jevu, především bych chtěla rozšířit znalosti pedagogů, výchovných poradců a samozřejmě také rodičů a samotných dětí o tomto jevu a přispět k možné prevenci před takovýmto chováním.

1 Současný stav

1.1 Internet

1.1.1 Co je to internet

Pojem internet vznikl spojením dvou anglických slov, a to *network*, jako označení pro síť, a *inter*, které do českého jazyka překládáme jako předponu mezi (Procházka, 2010).

Internet je tedy síť, jež propojuje téměř všechny počítače po celém světě a poskytuje tak jejich majitelům několik služeb včetně vzájemné komunikace pomocí chatu, e-mailu, sdílení obrázků, vyhledávání nejrůznějších témat apod. Původním zájmem pro výstavbu internetové sítě byla snaha propojit vládní, akademické a vojenské počítače, ovšem tak, aby tato síť dokázala přežít nejrůznější hrozby (Procházka, 2010).

Předchůdce internetu arpanet byl sestaven v roce 1969 několika vědci, a od té doby prošel několika významnými obdobími, kdy se stále zdokonaloval. Internet, jak ho dnes známe, pracuje na principu propojení jednotlivých počítačů pomocí síťových prvků a kabelů, kdy se využívá několika protokolů a síťových služeb a do rukou běžných uživatelů se dostal až v roce 1994 (Procházka, 2010).

„Dnes jej používají děti, studenti, rodiny, důchodci, prostě všichni, kteří chtějí informovat a být informováni. Nemalé procento uživatelů internetu tvoří lidé, kteří chtějí komunikovat, přičemž internet jim poskytuje levnou a pohodlnou cestu ke spojení s celým světem.“ (Procházka, 2012, s. 13).

Obecně se dá říci, že je internet velmi vyhledávaným, ať už kvůli hledání odpovědí na naše otázky, anebo právě kvůli komunikaci, kdy nám umožňuje spojit se s lidmi z celého světa.

1.1.2 Nebezpečí číhající na internetu

Internet nejen, že umí dobře sloužit, ale ve chvíli, kdy nebudeme obezřetní, umí naše osobní data i snadno zneužít. Samozřejmě, ne doslova, ale lidé, kteří se ve světě internetu dokážou velmi dobře orientovat, z nás mohou vylákat například číslo platební karty a její pin kód, ale také naše osobní fotografie či video nahrávky, které mohou později zneužít. A takovéto situace bohužel nenastávají výjimečně.

Při komunikaci prostřednictvím sociálních sítí a webových stránek jsou uživatelé těchto sítí do jisté míry anonymní. Ovšem pouze do chvíle, kdy sdělí své osobní údaje osobě, se kterou jsou přes tyto stránky ve vzájemné interakci. Tato osoba potom může dohledat zbývající informace o svém komunikačním partnerovi a jejich prostřednictvím tohoto partnera kontaktovat osobně.

Hustinx (2010, s. 1) upozorňuje, že *„větší dostupnost osobních údajů na sítích otevírá prostor novým rizikům zneužití, od komerčního zacílení reklamy na děti až po závažné trestné činy, jako je kyberšikana a zneužívání dětí.“* Dále uvádí (tamtéž), že hlavním problémem umístění informací na internet je následná ztráta kontroly nad nimi.

K podobnému názoru se přiklání i Mirek Vaňura ve filmu *Seznam se bezpečně 2* (2012). V první řadě je důležité uvědomit si, zda člověk, se kterým si píšou, je opravdu ten, za kterého se vydává. Údaje o svém komunikačním partnerovi je třeba si opravdu ověřit, neboť do té doby nikdy přesně nevíme, s kým komunikujeme. Vaňura (tamtéž) radí dětem, jejich rodičům, ale také vyučujícím, jak se před případnými problémovými uživateli internetu bránit.

Plukovník Karel Kuchařík (*Seznam se bezpečně 2*, 2012), vysvětluje, s jakými případy se během své praxe setkává. Pachatelé trestných činů spojených s dětskou prostitucí a sexuálním zneužíváním jsou násilní, hrubí, své oběti vydírají a snaží se k nim dostat co nejlíže. Přímo se také dotýká problematiky dnešních sociálních sítí, kde mají všichni registrovaní uživatelé možnost uvádět, co právě kde dělají, jak dlouho budou mimo svůj byt a podobně. Člověk, který je sleduje a se kterým si píšou, má poté podrobný přehled o tom, kde se majitelé účtů právě nachází a nedělá mu problém svou oběť přímo kontaktovat.

V rozhovoru pro Český rozhlas se plk. Karel Kuchařík vyjadřuje k názoru, že pedofilové dnes spíše využívají internetové prostředí pro navázání kontaktu s dítětem, než aby vyčkávali s bonbony před školou. *„Problematika se nám přesouvá i do této oblasti...přesouvá se to prvotní tipování. Protože ti pachatelé cítí daleko větší, v uvozovkách, bezpečnost svoji.“* (Káva o čtvrté, 2009).

Doktor Miroslav Antl (Seznam se bezpečně 2, 2012), opětovně připomíná, že jakmile se kdokoli z nás setká s něčím, co by mohlo být v souvislosti s dětskou pornografií a její další distribucí či pokud víme o možném sexuálním zneužití dítěte, jsme povinni tuto skutečnost neprodleně nahlásit Policii České republiky. Odborníci se shodují na tom, že každé dítě by v podobné situaci mělo okamžitě informovat své rodiče, nestydět se za své fotografie, které neznámé osobě poslali, a snažit se situaci vyřešit co nejrychleji.

Málokdy si děti totiž uvědomují, že v případě, kdy navštíví „umělecký“ ateliér neznámého člověka, kterého poznali prostřednictvím internetu, za účelem nafocení několika fotografií, může se stát za zavřenými dveřmi cokoli. Dítě se nachází v neznámém prostředí, jsou na něj kladeny požadavky. V tu chvíli se ocitá se v pasti, neboť nemá kam před takovým člověkem uniknout.

Svůj příběh popisuje v informačním videu (Seznam se bezpečně 2, 2012) dnes už 14 letý chlapec. Přes chatovací místnost našel inzerát na krátkodobou brigádu. Muž, který mu práci nabízel, tvrdil, že se jedná o fotografování oblečení do různých časopisů, a že je práce dobře finančně ohodnocena. Chlapec tuto nabídku přijal a ihned zaslal neznámému muži několik svých fotografií, načež po něm muž ještě požadoval video, na kterém bude chlapec od pasu nahoru nahý. David se ničemu nebránil. Případu se nakonec ujal jeho otec, který celý případ nahlásil na policii, neboť měl strach, že by se jeho synovi mohlo něco stát. Muž je nyní sledován policií a snad již brzy bude postaven před soud za přechovávání a distribuci dětské pornografie.

Není neobvyklé, že děti své intimní fotografie na internet umisťují samy, aniž by je o to někdo žádal. Vystavují se tak velkému riziku, neboť jejich fotky mohou být, a to nejspíše budou, zneužity druhou osobou. Může se tak stát hned nebo až po několika letech, kdy se to oběti bude nejméně hodit. V tu chvíli se tyto děti stávají velmi snadnou kořistí. Největší hrozbou může pro takové dítě být případné sexuální zneužití. A takovéto zneužití si nesou dále do života, které zřejmě ovlivní jejich budoucnost, a to jak v rámci navazování a udržování vztahů, tak v rámci poškozené psychiky.

1.2 Sexting

1.2.1 Co je sexting?

Termín sexting, vznikl jako složenina dvou slov - sex a texting. V českém jazyce tento termín zní sextování, tedy sex a textování. To, že je sexting relativně novým fenoménem, dokazují první případy, které se datují k roku 2005 (Kopecký, 2009).

Sexting je rozesílání fotografií, která zachycují obnažené či částečně obnažené části těla anebo rozesílání zpráv prostřednictvím mobilního telefonu se sexuálně explicitním podtextem (Duncan- Cadwell, 2010).

Další definice označuje sexting jako odesílání, přijímání a předávání sexuálních fotografií prostřednictvím SMS nebo e-mailu (Chalfen, 2010). Termín „sexting“ je užíván zpravidla až od roku 2005, ale již v dřívějších dobách se můžeme setkat s nejrůznějším zachycováním nahoty prostřednictvím výkresů, fotografií nebo videí.

S příchodem moderních technologií a především potom internetu se změnila cesty, kterými lze takto pořízené fotografie předávat druhé straně. Tato technologie učinila pokrok v možnostech výměny pornografických materiálů a nyní jsou takové výměny jednodušší a především mnohem rychlejší, než dříve. Stačí jediné kliknutí a obrázek může být poslán a sdílen několika lidem současně- jakmile se tak stane a fotografie či video se zveřejní, již není cesty zpět (Lohmann, 2012).

Chalfen (2010) pod pojmem sexting představuje komplex problematiky mezilidské komunikace, užívání optických mobilních telefonů a kulturu dospívajících jedinců. Sexting samotný Chalfen (2009, s. 258) definuje jako „*užívání mobilních telefonů s vestavěným fotoaparátem s úmyslným záměrem ke snímání fotografií se sexuální tematikou*“. Tyto obrázky obvykle zobrazují nahé či téměř nahé části těla a jsou často přeposílány právě prostřednictvím mobilních telefonů či internetu a jsou buď odesílány individuálně určené osobě či hned několika skupinám osob.

Sextingové materiály nejčastěji vznikají v partnerských vztazích, ovšem už jejich pořízení může být nebezpečné, jelikož tyto obsahy mohou být kdekoli zveřejněny i bez vědomí autora, a to buď pomocí mobilního telefonu, anebo právě prostřednictvím internetu (Kopecký, 2009). Takové riziko hrozí například při rozchodu partnerů, kdy se jeden z nich rozhodne fotky nebo videa zveřejnit, čímž se může snažit pomstít anebo tak přimět partnera/ku k návratu do vztahu.

K tomuto termínu se vyjádřil také Dan Svantensonn z Bond University v Austrálii na konferenci Právnické fakulty Masarykovy Univerzity: Podle Svantensonna může mít sexting mnoho podob od těch poměrně nevinných mezi dospělými až po ty vážné, když se třeba starší muž snaží získat citlivé fotografie od nezletilých dívek. Sexting však může vyvolávat i naprosto absurdní situace, jako když se třeba neuvážlivý teenager dostane do vězení za dětskou pornografii (Povolný, 2012).

Kopecký a Krejčí (2010) uvádí, proč je sexting takovým rizikem:

- K dispozici dáváme velmi citlivý materiál, který může být jakkoli použit proti nám.
- Je možné, že takovýto materiál bude volně internetem kolovat až několik let, není tedy nutné, aby byl použit ihned po pořízení.
- Může se stát, že oběť sextingu bude terčem sexuálního útoku.
- Každý, kdo sexting šíří se může stát pachatelem přestupku nebo i trestného činu v případě, že šíří dětskou pornografii, ohrožuje mravní výchovu dítěte atp.

Sexting může být nebezpečný jak pro dospívající děti, tak pro již dospělé osoby. Je známo několik případů, kdy byly intimní fotografie nebo dokonce videa dřívějších partnerů zveřejněny na sociálních sítích nebo dále rozesílány fotografie lidem, kterým původně ani nebyly určeny.

Ovšem pořizování takovýchto snímků se pomalu stává součástí virtuální intimity, a to zejména u dětí. Proč se tomu tak děje? Hlavní roli tu bude zřejmě hrát cílené svádění těch, kteří se na takové materiály dívají, dalším faktorem by mohla být mladistvá nerozvážnost, snaha vyrovnání se se svou sexualitou v době dospívání či přílišná tolerance k sexualitě, která na nás srčí z masmédií.

Nahota a agrese je v dnešní době, kvůli médiím, přijímána jako samozřejmost a možná je příliš tolerována. Dívkám, ale i chlapcům, potom tedy nepřipadá příliš zvláštní vystavovat na internetových sítích fotografie anebo videa, která zachycují jejich nahotu.

1.2.2 Výzkumy zabývající se sextingem

Zkoumání sextingu nabízí bohatou případovou studii o tom, jak nepředvídatelné komunikační formy, plné neočekávaných výsledků mohou vystupňovat vzrůstající morální paniku (Chalfen, 2010).

Psycholožka Lohmann (2012) ve svém článku v časopise *Psychology Today*, uvádí, že vědci katedry psychologie z Utažské univerzity, kteří dělali výzkum na 606 respondentech ve věku od 14 do 18 let, zjistili, že 20% z těchto respondentů někdy odeslalo svou intimní fotografii prostřednictvím mobilního telefonu. Přibližně dvakrát tolik dotazovaných, tedy téměř polovina, někdy takovou fotografii obdrželo. A zhruba 25% těch, kteří takovou fotografii obdrželi, ji následně poslali dále. Bohužel třetina dotazovaných odpověděla, že nikdy nepomyslela na právní důsledky svého činu.

Jiný výzkum realizovaný roku 2008 Národní kampaní pro ochranu dospívajících a zabránění nechtěnému otěhotnění se dotazoval 1280 dospívajících a mladých dospělých. Z výzkumu vyplynulo, že 75% dospívajících věří, že odesílání fotografií se sexuálním obsahem může mít negativní následky. I přes to 20% těchto respondentů někdy zveřejnilo nebo zaslalo prostřednictvím e-mailu či mobilního telefonu materiál, který zachycuje jejich nahá či polonahá těla. Nejvíce znepokojujícím zjištěním byl zřejmě fakt, že 38% dospívajících uvedlo, že je běžné takové materiály sdílet s lidmi, které de facto ani neznají (How to prevent sexting: Sexting statistics, © 2009- 2013).

Průzkum Centra prevence rizikové virtuální komunikace Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci v roce 2011, kterého se zúčastnilo 10 830 dětí ve věku od jedenácti do sedmnácti let ze všech krajů, odhalil, že ačkoli 73,10% dotazovaných dětí ví, jaká rizika s sebou sexting přináší, i přesto dál své nahé fotky šíří. 8,25% dotazovaných dětí uvedlo, že fotografie zachycující jejich nahotu zveřejňují na internetu. 9,27% (necelá desetina) dotazovaných potom uvedlo, že takovéto své fotografie zasílají dále jiným lidem, ať už svým partnerům anebo kamarádům. Častěji jsou to pak děti starší patnácti let (Kopecký, Szotkowski, Krejčí, 2012).

1.2.3 Proč dospívající děti sextují?

„Každý den projíždím profily holek (15-18 let) a masturbuju na jejich fotky ve spodním prádle. Jsem si jistý, že se jim to líbí a ukazují je pro potěšení podobných úchylů, jako jsem já. Nenapadá mě totiž jediný důvod, proč by své polonahé fotky zveřejňovaly na internetu.“ (Přiznání kluků, © 2013).

Důvody, proč děti přistupují k sextingu popisuje ve svém článku psychologka Lohmann (2012).

- Zvědavost. Sex vytváří zvědavost, která vede ke zkoumání a posléze k experimentování, především u dospívajících. To ale není nové poznání a takové chování je vcelku běžné a normální. Děti bývají zvědavé, jak vypadají ostatní lidé nazí a jsou tak snadno podněcovány k nahotě.
- Nátlak vrstevníků. Pod nátlakem dospívající člověk udělá téměř cokoli, jen aby zapadl do party. Chlapci mají v mobilních telefonech často fotky svých dívek, a pokud se mezi nimi objeví někdo, kdo ve svém telefonu takové fotografie nemá, mohli by ho vrstevníci ze skupiny vyloučit. Na druhou stranu tito chlapci dostávají nahé fotografie přímo od svých dívek, a tak se může stát, že i dívka, která by takovou věc neudělala, bude stržena partou.

- Zamilovanost je asi nejčastějším důvodem k pořizování nahých fotografií. Dívky, ale i chlapci, si mnohokrát myslí, že poznali osobu, se kterou stráví zbytek svého života. Tato osoba je pro zamilované velmi důležitá a udělali by pro ni cokoli. A to doslova, jen proto, aby dokázali, jak moc jim na ní záleží.
- Nedostatečné uvažování. Řídící centrum mozku, které je odpovědné za řešení problémů, impulzivní ovládání a má na starosti uvážení vzniklé situace, není u dospívajících jedinců plně vyvinuté. Tato část mozku plně dozrává až kolem 25. roku života. Z toho vyplývá, že dospívající často nedokáží promyslet a zhodnotit případné následky svého chování.

Dalšími možnými pohnutkami, které uvádí Kopecký, Szotkowski, Krejčí (2012) by mohla být nuda, snaha o intimní kontakt s osobou opačného pohlaví, či fakt, že je sexting vnímán jako forma sebe prezentace a sebe propagace.

1.2.4 Kybersex

Matějková (2009, s. 41) popisuje průběh kybersexu jako „*nutkavé chatování na sexuální témata, sdílení sexuálních fantazií, vyměňování si pornografických materiálů nebo masturbace účastníků.*“ Naopak Schneider a Weiss, jak uvádí Divínová (2005) za kybersex považují jakoukoli formu sexuálního vyjádření probíhající prostřednictvím internetu. Nejedná se tedy jen o výměnu sexuálních materiálů, ale také o stahování materiálů s pornografickým podtextem a následná masturbace u nich.

Toto nutkavé vyhledávání sexuálních stimulů prostřednictvím internetu ovšem ulevuje od sexuálního napětí jen na krátkou dobu, neboť po chvíli úzkost opětovně sílí a vyvolává tak další potřebu sexuálních aktivit (Matějková, 2009).

Do formy kybersexu můžeme zařadit právě i samotný sexting, výměnu fotografií zachycujících nahotu, které mohou být posílány i v rámci sexuálně orientovaných chatovacích místností. Časté jsou také milostné poměry udržované jak psaným textem,

tak různými obrázky a webkamerami, kdy se obě strany mohou vidět v reálném čase. (Divínová, 2005).

Dále sem spadá kategorie sexu mezi avatary, živá videa či audio sex show. V posledním jmenovaném případě se jedná o interakci mezi volajícím a modelkou, která pro svého zákazníka tančí, svléká se či předvádí sexuální aktivitu. Sex po telefonu lze rovněž zařadit mezi odvětví cybersexu (Divínová, 2005).

1.2.5 Kyberšikana a sexting

Kyberšikana zahrnuje všechny „*nebezpečné komunikační jevy realizované prostřednictvím informačních a komunikačních technologií, jež mají za následek ublížení nebo jiné poškození oběti.*“ (Kopecký, Krejčí, 2010).

Jedná se o psychickou šikanu, která se odehrává ve virtuálním světě, má za úkol poškodit konkrétní osobu a opakuje se.

Kopecký a Krejčí (2010) uvádí několik důvodů, proč je kyberšikana tak nebezpečná.

- Nelze dopředu odhadnout, kdy k takovéto šikaně dojde.
- Útočník je ve většině případů anonymní.
- Přibývá sekundárních útočníků, kteří nemají jak šikaně zabránit, jedná se hlavně o pozorovatele videí či fotek umístěných na sociálních sítích či volně na internetu, kteří obsah těchto materiálů mohou i sdílet, a tím mohou znásobit dopad útoku na oběť.
- Obětí se může stát kdokoli, ve virtuálním světě nezáleží na sociální roli, ekonomické situaci či postavení ve společnosti.
- Útoky na oběť trvají mnohem déle, což je způsobeno nedostatečnou zpětnou vazbou oběti k agresorovi.

- Jen s obtížemi se dá vyhledat oběť, které je ubližováno prostřednictvím komunikačních technologií, neboť psychické týrání nezanechává žádné viditelné stopy a tyto oběti jsou často uzavřené.

S kyberšikanou se, jak vyplývá z výzkumu z roku 2011, setkala 53,53% z 10 700 dotazovaných českých dětí ve věku od jedenácti do sedmnácti let. 31,68% dotazovaných uvedlo, že se jim někdo neznámý přihlásil na internetový účet a 8,51% dotazovaných uvedlo, že jim někdo ukradl identitu- tedy, že se za ně prostřednictvím internetu někdo neznámý vydával, a to s cílem oběť poškodit. Nejčastěji potom ke kyberšikaně došlo prostřednictvím sociálních sítí (40,45% všech případů). Necelých 13% dotazovaných pak bylo ztrapňováno šířením fotografie, i de můžeme mluvit o sextingu, a necelých 7% obětí bylo ponižováno šířením videa (Kopecký, Szotkowski, Krejčí, 2012).

Jak je patrné z výzkumů, sdílení sextingových zpráv není u dětí až tak neobvyklou činností. Ovšem je třeba mít stále na mysli, jaké dopady na autora s sebou může takové chování přinést.

Především mluvíme o sociální izolovanosti dítěte od přátel, která může vyústit až v šikanu, a také nežádoucího sexuálního obtěžování. V případě, že byl takovýto obrázek sdílen v důsledku pomsty, může reakce oběti vést k násilí. Nedochází jen k poškození dobrého jména ve společnosti, ale v případě odesílání a sdílení takovýchto materiálů, také k možnému disciplinárnímu řízení ve škole, v zaměstnání, ale také k řízení před soudem. A co je nejhorší, oběť zpravidla ztrácí zdravé sebevědomí a postupně i respekt ke své osobě. (How to prevent sexting: Harmful effects, © 2009-2013).

1.2.6 Některé registrované případy sextingu

Při surfování sociálními sítěmi je velmi jednoduché narazit na fotografie, které se týkají sextingu. Bohužel rizikem v této oblasti může být fakt, že mnozí lidé sami ani netuší, co to sexting vlastně je a jaká s sebou přináší rizika. Několika příběhy bych ráda

poukázala na rizika, která jsou se sextingem spojena a která jsou popsána v podkapitole 1.2.1 Co je sexting?

Všechny příběhy dívek pochází ze zahraničí, konkrétně ze Spojených států Amerických. Tyto příběhy spojuje dětská nerozvážnost a neuvědomělost. Bohužel dva příběhy končí tragicky, tedy smrtí.

Všechny příběhy dívek jsou uvedeny v příloze č. 1 bakalářské práce.

1.2.7 Jak se bránit zneužití fotografie?

S primární prevencí sextingu je vhodné začít včas, stejně tak jako s prevencí rizikového chování na internetu. Děti by měly vědět, jaká na ně číhají nebezpečí, pokud budou dávat k dispozici své osobní údaje nebo dokonce své, byť i polonahé, fotografie volně na internet anebo je posílat e-mailem.

Primární prevence by měla být, dle mého názoru, založena na tom, jak internet pracuje, jak mohou různé stránky získávat naše data. Děti jsou velice důvěřivé a své údaje mohou dát k dispozici i nevědomě, například ve chvíli, kdy o něco soutěží. Každá soutěž vyžaduje registraci a každá registrace vyžaduje osobní údaje. Potom už není příliš složité kohokoli vyhledat osobně. Stejně tak je to i fotografiemi. Největší rizika na děti číhají asi na sociálních sítích jako je Facebook a Líbímseti.cz.

Policie České republiky na svých webových stránkách zveřejnila několik doporučení, jak by se děti měly kyberšikaně bránit (Prevence: Kyberšikana, © 2010):

- nebuďte příliš důvěřiví, nikdy nevíte, kdo s vámi v rámci kyberprostoru komunikuje
- nesdělujte citlivé informace (osobní údaje, fotografie, přístupová hesla...)
- respektujte ostatní uživatele internetu
- seznamte se s pravidly služeb internetu

V případech, že ke kyberšikaně již dochází anebo v minulosti došlo, Policie České republiky vyzývá oběti, aby (Prevence: Kyberšikana, © 2010):

- oznámili útoky některému dospělému

- zablokovali útočnickovi možnost přístupu k vám, změnili svou virtuální identitu
- ukončili s útočником veškerou komunikaci
- pokusili se útočníka odhalit či identifikovat
- uschovali si důkazy pro možné vyšetřování (zprávy, videa, odkazy...)

A kdy tedy začít s prevencí? Nejlépe ještě dříve, než dítě pozná, co to internet je a k čemu všemu slouží. Prevence by měla probíhat především v rodině, ale také ve škole.

Rodiče by měli mít přehled o všech aktivitách, které děti provádějí s dostupnými technologiemi. Většina takovýchto přístrojů, jako je počítač, herní konzole, tablet či chytré telefony, má v dnešní době Wi-Fi připojení k internetu a děti tak mají snadnější přístup k přijímání a odesílání sexuálních fotografií. Technologie má své výhody i nevýhody, naneštěstí takové nevýhody s sebou přináší i následky (Lohmann, 2012).

1.2.8 Co dělat, když zjistím, že mé dítě provozuje sexting

1.2.8.1 Jak poznat, že se naše dítě trápí?

Nejlepší cesta, jak rozpoznat, že má vaše dítě nějaký problém, je s ním komunikovat. Nikdo nezná dítě lépe, než jeho rodiče. Ti obvykle poznají, že jejich potomka něco trápí. Může za to změna nálady a chování, ztráta zájmu o okolí, výrazné hubnutí či tloustnutí, nedostatek osobní hygieny apod. Pokud je komunikace mezi potomkem a rodiči otevřená, pak je jednodušší rozpoznat, co konkrétně dítě trápí. Důležité je nezapomenout, jak zásadní komunikace je a že dokáže zabránit potenciální hrozbě či zmírnit dopady problému, který už třeba nastal. (How to prevent sexting: Recognizing if sexting has become a problem with your teen, © 2009- 2013).

Velmi důležité je, aby rodiče věnovali nějaký čas rozhovorům se svými dospívajícími dětmi o sexu. Mladí lidé potřebují vědět, že je v pořádku mít nějaké touhy a pocity. Také je na místě si se svými dospívajícími dětmi promluvit o dopadu a následcích jejich případného sexuálního chování a o tom, jak mohou zůstat věrní svým dobrým mravům, hodnotám a přesvědčení, i v případě, že čelí nepřízní osudu. Je dobré

diskutovat o následcích jejich sexuálního předvádění, jako je neplánované těhotenství, pohlavně přenosné choroby, a podobně. V žádném případě se nedoporučuje tabuizace veškerých sexuálních témat v domácnosti, naopak je vhodné vytvořit doma takovou atmosféru, ve které se děti budou cítit bezpečně a budou ochotny se svými rodiči vést dialog na tuto problematiku. Je možné, že se rodičům bude zdát takový rozhovor trapný, ale neměli by se od toho nechat odradit. Čím více budou se svými dětmi mluvit, tím jednodušší potom komunikace na toto téma bude (Lohmann, 2012).

1.2.8.2 Kde vyhledat pomoc

Bohužel se mi nepodařilo vyhledat žádnou odbornou literaturu, která by nabízela pomoc rodičům i dětem, v případě, že dítě aktivně sextuje.

Dovolím si tak sama navrhnout řešení, kam by mohli rodiče se svým potomkem v takovémto případě zajít.

Nabízí se hned několik možností:

- **školské zařízení** (např. přímo škola, středisko výchovné péče)- pomoc v tomto zařízení mohou hledat samy poškozené děti, jejich rodiče, i samotný učitel dítěte
 - školy obvykle disponují výchovnými poradci, kteří dokážou dětem i jejich rodičům poradit, jak v určitých situacích postupovat a kam dál by se rodina mohla s problémem obrátit
 - ve střediscích výchovné péče je mimo jiných odborníků také etoped, tedy osoba specializovaná na poruchy a problémy chování dětí a jistě tak dokáže usoudit, co by bylo pro postižené dítě a jeho rodiče nejlepší volbou a dokáže tak poskytnout pomoc, která je jistě na místě
- **zdravotnické zařízení**
 - rodiče mohou navštívit klinického psychologa, popř. dětského psychiatra, kteří jsou odborníky na vývoj dítěte a jeho možné překážky či patologie
 - dětský psycholog si s postiženým dítětem pohovoří a doporučí rodičům, jak by měli v takové situaci pokračovat a dál bude s dítětem pracovat

- **sociální služby**

- v současné době je také mnoho možností pomoci v rámci neziskových organizací, kde pracuje tým odborníků (např. Bílý kruh bezpečí)- tyto organizace často nabízí své služby dle Zákona č. 108/2006 Sb., v platném znění
- sociální pracovník by měl umět poskytnout „první“ pomoc dítěti a případně jej odkázat na dětského psychologa v rámci pracoviště
- v souvislosti se sextingem se jako sociální služba nabízí například dle Zákona č. 108/2006Sb., v platném znění § 55 Telefonická krizová pomoc (např. Linka bezpečí) nebo § 60 Krizová pomoc (např. Krizové centrum pro děti a rodinu v Českých Budějovicích)

1.3 Sexting a dětská pornografie

Pornografii je dle Uzla (2010, s. 573) velmi obtížné jednoduše definovat, neboť její definice „zaznamenává určitý významový posun v posledních několika desetiletích“. Stejně tak nelze přesně definovat dětskou pornografii a tak nezbyvá, než si spojit definici dítěte, které je dle Úmluvy o právech dítěte č. 104/1991 Sb., v platném znění považováno za lidskou bytost, jež nedosáhla věku osmnácti let, a pornografie.

Blatníková (2009, s. 43) se snažila definici dětské pornografie zachytit co možná nejlépe, jedná se o „jakékoliv zpodobnění dítěte účastníčeho se skutečné nebo předstírané explicitní sexuální aktivity, ať už je toto zpodobnění provedeno jakýmkoliv způsobem, a rovněž tak jakékoliv zpodobnění sexuálních orgánů dítěte určené primárně k sexuálním účelům“.

Pochopitelně se tak jedná o trestný čin. Doposud hrály děti v pornografii jen roli oběti, což se ovšem v posledních několika letech mění. Děti dnes v mnoha případech materiály s pornografickou tematikou fotografují, natáčejí či jinak zachycují samy. Pochopily, že po takovýchto materiálech je vysoká poptávka, a tak se samy stávají jejich producenty, neboť je v mnoha případech čeká za zachycení materiálu se

sexuálním podtextem finanční či jiná odměna. Pedofilní materiály tak postupují na novou úroveň, neboť je složitější postihnout jejich autora, oběť často splývá s pachatelem, může odmítnat spolupracovat, objevují se tak komplikované případy, které je složité právně postihnout (Ulbertová Karásková, 2012).

1.4 Sexting a právo v České republice

Při šíření fotografií i videozáznamů je možné dopustit se jak přečinu, tak zločinu. V případě, že je materiál poslán v rámci vztahu dospělých osob, nemusí být jeho aktéři trestním zákoníkem nikterak postihnutelní, problém ovšem nastává ve chvíli, kdy je tento materiál šířen dále a dostane se mezi nezletilé. V tomto případě už můžeme mluvit o ohrožování mravní výchovy dítěte apod.

Problém taky nastává v okamžiku, kdy si takovýto materiál pořídí dítě, respektive mladistvý. Úmluva o právech dítěte (1991) definuje dítě jako každou lidskou bytost mladší 18 let, která má přiznanou subjektivitu a zároveň rovnost v rodinných vztazích. Dle zákona o soudnictví ve věcech mládeže č. 218/2003 Sb., v platném znění se za dítě považuje osoba mladší patnácti let a za mladistvého ten, kdo dovršil věku patnácti let, avšak nepřekročil věkovou hranici osmnácti let. Úmluva tedy, na rozdíl od zákona o soudnictví mládeže, nerozlišuje rozdíl mezi dítětem a mladistvým.

V České republice je pohlavní styk legální od patnácti let, ovšem stahování a sledování pornografického materiálu je legální až od věku osmnácti let, což si nezletilí často neuvědomují. Tím, že se při styku fotí, natáčejí nebo si o něm vedou písemný či hlasový záznam, se dopouštějí trestného činu. Nehledě na to, že osoba, která takovýto materiál obdrží, jej nesmí poslat dále, pokud se nechce dopustit porušení autorského práva, které se vztahuje na jakoukoli pořízenou věc. Dalším možným problémem je fakt, že si děti neuvědomují svůj věk, a stahují tak pornografické materiály nezákonně.

V rámci České republiky se každý případ sextingu řeší individuálně, vždy se přihlíží k tomu, o jaký druh materiálu se jedná, jak byl materiál pořízen apod. Je

důležité si ovšem uvědomit, že každý případ sextingu, který se dostane na veřejnost, může zanechat až fatální důsledky na jeho oběti (Kopecký, 2009).

1.4.1 Paragrafy související se sextingem

Trestní zákoník č. 40/2009 Sb., v platném znění, věnuje i tomuto fenoménu hned několik paragrafů rozdělených dle povahy skutku do několika odlišných hlav.

Většina níže zmíněných paragrafů se věnuje trestům za sexuální delikty. Bohužel definici sexuálního deliktu trestní zákoník neposkytuje, a proto je zapotřebí obrátit se na odborníky, kteří tento termín vysvětlují. Procházka L. (2009) za sexuální delikt považuje takový čin, který nějak souvisí s pohlavním vzrušením pachatele. Ovšem ráda bych podotkla, že „většinu *sexuálních deliktů páchají lidé, kteří nejsou postiženi poruchou sexuální preference*“, jako je například níže zmíněná pedofilie (Procházka L., 2009, s. 182).

Jedná o následující paragrafy ukotvené v druhé hlavě trestního zákoníku, které se věnují ochraně lidského svobody a osobnosti:

- § 171 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, Omezování osobní svobody definuje Procházka (2009) jako sexuální delikt
- § 175 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, Vydírání, opět se jedná o sexuální delikt (Procházka, 2009)
- § 183 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, Porušení tajemství listin a jiných dokumentů uchovávaných v soukromí.

Dále a především se jedná o paragrafy, jež se zaměřují na ochranu lidské důstojnosti v sexuální oblasti. Tyto paragrafy jsou taxativně vymezené v hlavě třetí a všechny, kromě Sexuálního nátlaku, jsou považovány Procházkou (2009) za sexuální delikty:

- § 185 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, Znásilnění,
- § 186 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, Sexuální nátlak,

- § 187 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, Pohlavní zneužití,
- § 191 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, Šíření pornografie,
- § 192 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, Výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií,
- § 193 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, Zneužití dítěte k výrobě pornografie.

Jeden paragraf je potom věnován trestným činům proti rodině a dětem (hlava čtvrtá):

- § 201 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, Ohrožování výchovy dítěte.

Poslední dva paragrafy, jež úzce souvisí s provozováním sextingu a jeho možnými následky, jsou ukotveny v hlavě desáté, která se věnuje trestným činům proti pořádku ve veřejných věcech:

- § 353 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, Nebezpečné vyhrožování,
- § 354 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, Nebezpečné pronásledování.

2 Cíl práce a výzkumné otázky

2.1 Cíl práce

Hlavním cílem práce je zjistit, zda mají dospívající děti osobní zkušenosti se sextingem a jak na sexting pohlíží. K dosažení hlavního cíle byly stanoveny tyto dílčí cíle:

1. Zjistit, jestli děti znají pojem sexting.
2. Zjistit, zda se děti se sextingem již někdy setkaly.

2.2 Výzkumné otázky

1. Pokud mají dospívající zkušenosti se sextingem, jaké zkušenosti to jsou?
2. Vnímají dospívající děti rizika, která jsou spojována s tímto fenoménem?

3 Metodika

3.1 Strategie, metoda a technika

S ohledem na zvolený cíl a cílovou skupinu, na kterou je výzkum zaměřen a do jisté míry také intimitu této problematiky a její jistou prozatímní neprobádanost, jsem se rozhodla pro strategii kvalitativního výzkumu.

Technika snow-ball funguje na základě vlastního výběru kandidáta či kandidátů, kteří splňují daná kritéria, volená tazatelem, a se kterými se následně provede rozhovor. Tito účastníci jsou osloveni, aby nominovali další kandidáty, které znají a zároveň o nich vědí, že rovněž splňují kritéria výzkumu. I s těmito kandidáty je proveden rozhovor a vše se opakuje (Hartnoll a kol., 2003).

Respondenty jsem získala právě díky technice sněhové koule. V nulté fázi jsem provedla výzkum s dvěma respondentkami, které splňovaly kritéria pro můj výzkum, a to věk od patnácti do osmnácti let a písemný souhlas rodičů s výzkumem. Tyto první dvě respondenty byly dívky z okruhu mých blízkých přátel a samy se dobrovolně nabídly, že by se výzkumu rády zúčastnily. Dále mě potom tyto dívky odkázaly na dalších pět kandidátů pro výzkum. V druhé a zároveň poslední vlně této techniky mi jedna z kandidátek doporučila poslední dva respondenty.

Pro sběr dat jsem zvolila metodu dotazování, která mi dovolila co nejlépe vykreslit subjektivní vnímání sextingu dotazovanými. Technika polostrukturovaného rozhovoru potom dovoluje si vytvořit schéma otázek, které blíže specifikuje okruhy otázek, na které se tazatel ptá (Miovský, 2006). Dále Miovský (tamtéž) uvádí, že výhodou této techniky je možnost změny pořadí otázek tak, aby bylo možné maximalizovat výtěžnost rozhovoru. Výběr polostrukturovaného rozhovoru mi taktéž dovolil klást dotazovaným doplňující otázky, které by odpověď blíže specifikovaly, a zároveň mi tato technika dovolila výzkum provádět do jisté míry spontánně. I samotný Miovský (2006, s. 160) uvádí, že se *„doplňující otázky ukazují být velmi užitečné a přinášejí mnoho kontextuálně vázaných informací, které nám mohou pomoci mnohem lépe uchopit problém, který nás zajímá.“*

Techniku polostrukturovaného rozhovoru jsem zvolila proto, abych při provádění interview s dotazovanými mohla také improvizovat a klást otázky, které souvisejí s předchozími odpověďmi tak, aby žáci byli stále ve střehu a abych splnila cíl výzkumu.

Během rozhovoru jsem dotazovaným kladla přibližně 12 otázek, které jsem měla předem částečně stanovené. Doslovné znění otázek je k nahlédnutí v příloze č.2.

Okruhy otázek jsem se snažila vytvořit tak, aby byly cílové skupině srozumitelné a zároveň tak, aby dokázaly popsat problematiku co možná nejkompexněji. Jelikož byly otázky pokládány osobně, tedy tváří v tvář, mohla jsem také pozorovat reakce dotazovaných, které mi kolikrát jejich odpovědi vhodně doplnily.

Všechny rozhovory jsem si pečlivě zaznamenávala na diktafon, o kterém děti věděly a souhlasily s jejich nahráváním. Rozhovory trvaly různě dlouhou dobu, neboť někteří dotazovaní byli ochotni komunikovat více, než jiní. Po celou dobu rozhovoru jsem se snažila děti ptát tak, aby neodpovídaly uzavřeně a jednomyslně. Některé otázky jsem naopak zvolila uzavřené, abych děti udržela po celou dobu interview pozornost.

3.2 Charakter výzkumného souboru

Výzkum k bakalářské práci jsem prováděla vždy po udělení souhlasu alespoň jedním z rodičů dotazovaného a to ve volném čase tak, abych děti neomezovala při jejich povinnostech.

Základní soubor představovaly děti do osmnácti let věku, neboť *„se dítětem rozumí každá lidská bytost mladší osmnácti let, pokud podle právního řádu, jenž se na dítě vztahuje, není zletilosti dosaženo dříve“* (Úmluva o právech dítěte, 1991, čl. 1).

Pro účely svého výzkumu jsem zvolila děti v období pozdní adolescence, což je dle Wágnerové (2008) období od patnáctého do dvacátého roku života (2008).

Výběrový soubor tvořilo devět dětí, šest dívek a tři chlapci, z měst České Budějovice, Chomutov a Louny, které obdržely k podpisu písemný souhlas pro rodiče, který je k nahlédnutí v příloze č. 3. Pro výběr vzorku jsem zvolila techniku empirického výběru, a to techniku snow-ball. Pro tuto techniku jsem se rozhodla z důvodu

sexuálního tématu, neboť jsem se domnívala, že respondenty získám lépe v případě, že mi budou doporučeny někým, kdo ve mne má důvěru.

3.3 Vlastní realizace výzkumu

Rozhovory s dětmi byly realizovány v rozmezí měsíců února a července 2013 a probíhaly individuálně, tedy bez přítomnosti třetí osoby. Doufala jsem, že pokud u rozhovoru nebude přítomna další osoba, děti se více otevřou. I přesto byly děti zprvu uzavřené, ale po několika minutách z nich opadl strach i stres a byly ochotné mi odpovídat na otázky o něco podrobněji.

Před samotným výzkumem jsem rodiče i děti požádala o to, zda bych rozhovory, nebo alespoň jejich část mohla nahrávat na diktafon. Zaručila jsem se, že po přepsání záznamu na papír pásku s nahrávkou smažu a nebudu ji nikde zveřejňovat. Během výzkumu jsem se nesetkala s negativní reakcí na tuto skutečnost.

Od dětí jsem vybrala průvodní dopis se souhlasem rodičů, že se jejich dítě může výzkumu zúčastnit a seznámila je s cílem výzkumu a s problematikou sextingu, aby věděly, čeho se budou otázky týkat. Upozornila jsem je také na to, že výzkum je anonymní a nemusí se tedy obávat, že bych jejich osobní informace některak publikovala a tím zneužila. Pro splnění účelu výzkumu jsem si vystačila pouze s informací o pohlaví, věku a typu studované školy.

Začátek rozhovoru byl vždy stejný, nejprve jsem se opětovně představila, seznámila dotazovaného či dotazovanou s cílem práce a následně pokládala otázky dle okruhů.

I když jsem měla předem dané pořadí a sled otázek, častokrát jsem musela toto pořadí měnit a také volit vhodné doplňující otázky, které by odpověď respondenta upřesnily a dovolily mi tak lépe pochopit jejich subjektivní vnímání a zkušenosti s touto problematikou. Pochopitelně jsem několikrát musela od nějakých otázek upustit, neboť by jejich položení bylo zbytečné.

První okruh otázek se týkal zjištění, zda mají děti mobilní telefony a účet na některé sociální síti. Následující otázky se již věnovaly samotné problematice sextingu.

Zjišťovala jsem, jestli dospívající vědí, co tento termín označuje, zda se s ním někdy setkali či sexting sami provozují. Záměrně jsem zjišťovala, zda děti vědí o nějaké osobě z jejich okolí, která sexting provozuje. Dále jsem se ptala, jestli vnímají sexting jako hrozbu, která může kdykoli ublížit či ho spíš vnímají kladně, tedy jako nějaké rozptýlení.

Záměrně jsem se rozhodla pro opakované položení některých otázek, neboť tyto otázky tvořily jádro rozhovoru, které bylo zapotřebí probrat. Dle Miovskeho (2006, s. 160), jádrem rozhovoru „*získáme určitý stupeň jistoty, že všechna tato témata skutečně probrána budou*“.

Bylo důležité dotazující ujišťovat o tom, že rozhovor probíhá opravdu anonymně a pouze k akademickým účelům. Nežádala jsem po dětech znát ani jejich jméno a rovněž jsem jim nabídla také tykání, aby náš rozhovor působil důvěrněji.

3.4 Vyhodnocování dat

Data, která jsem výzkumem získala, jsem doslovně přepsala do elektronické podoby a následně třídila. Pro přesnost jsem záznamy z pásky zaznamenávala přesně tak, jak mi byly sděleny dotazovanými. Snažila jsem se o co možná nejvyšší míru autentičnosti, a tak jsem zachovala jazyk dotazovaných, a to i přesto, že byl mnohdy nespisovný až vulgární. Aby ve mně děti měly důvěru, snažila jsem se styl řeči přizpůsobit tomu jejich. S důvěrou si myslím problém nebyl, přeci jen nejsem o moc let starší než sami dotazovaní. Během transkripce jsem se snažila vynechávat vatové slovní fráze, jako je- no jo, aha, hm a podobně.

Po přepsání rozhovorů jsem každý rozhovor rozdělila do tří částí, které jsem následně třídila.

První část sestávala z otázek týkajících se osobního účtu na některé sociální síti, zjišťovala jsem, zda děti mají osobní účet na některé síti a v kolika letech si přibližně profil založily.

Druhý okruh se zabýval znalostí dětí ohledně termínu sexting. Nejprve bylo zapotřebí zjistit, zda dospívající tento termín znají a případně jim vysvětlit, co se pod tímto cizím názvem skrývá.

Třetí a zároveň poslední část otázek již zkoumala samotné zkušenosti respondentů s tímto fenoménem. Ptala jsem na přímé zkušenosti dětí, na různá rizika, která mohou být s tímto chováním spojená, ale i na to, jaký pohled by měli asi rodiče, kdyby zjistili, že jejich potomek zveřejňuje své nahé fotografie prostřednictvím internetu. Tato poslední část byla nejobsáhlejší, snažila jsem se podrobně děti ptát na dosavadní zkušenosti, které se sextingem mají. Otázky jsem pokládala tak, abych na ně získala co možná nejlepší odpověď, která by mi pomohla co nejlépe problematiku sextingu a dospívání zachytit.

Rozhovory jsem analyzovala každý zvlášť, ale zároveň jsem se snažila hledat souvislosti či podobné odpovědi u všech dotazovaných.

Výsledkem výzkumu jsou přepisy rozhovorů dle určitých okruhů otázek. V každém okruhu jsou analyzovány odpovědi všech respondentů s komentářem.

4 Výsledky

4.1 Základní údaje o respondentech

	Pohlaví	Věk	Typ školy, kterou navštěvuje	Mobilní telefon s fotoaparátem	Profil na sociální síti	Zkušenosti se sextingem
R1	Dívka	15 let	ZŠ	Ano	Ano	Ano
R2	Dívka	15 let	Gymnázium	Ano	Ano	Ano
R3	Chlapec	15 let	ZŠ	Ano	Ano	Ne
R4	Chlapec	17 let	SOŠ	Ano	Ano	Ano
R5	Dívka	17 let	Gymnázium	Ano	Ano	Ne
R6	Dívka	16 let	SOŠ	Ano	Ano	Ne
R7	Dívka	15 let	SOŠ	Ano	Ano	Ano
R8	Chlapec	16 let	ZŠ	Ano	Ano	Ano
R9	Dívka	16 let	SOU	Ano	Ano	Ano

Zdroj: vlastní výzkum

Výzkumný soubor tvořilo šest dívek a pouze tři chlapci. V tabulce se rovněž objevují všechny typy škol, které respondenti navštěvují. Stejně tak si lze všimnout, že všechny dotazované děti mají profil na některé ze sociálních sítí na internetu. Otázka, která se zabývala právě účtem na některé ze sociálních sítí, se také zaměřovala na věk, kdy si jej respondent či respondentka založil.

Všichni dotazovaní uvedli, že mají profil na sociální síti Facebook a téměř polovina odpověděla, že si tento profil založila dříve, než dosáhla 13 let věku a z tabulky lze také vyčíst, že 6 z 9 dotazovaných dětí má zkušenost se sextingem.

4.2 Výsledky prvního okruhu otázek

4.2.1 První a druhá sada otázek

Respondent	Máš mobilní telefon s vestavěným fotoaparátem?	Užíváš tento fotoaparát?	Máš profil na některé sociální síti, jak dlouho asi?
R1	Ano	Ano	Ano, 3 roky
R2	Ano	Ano	Ano, 4 roky
R3	Ano	Ano	Ano, 3 roky
R4	Ano	Ano	Ano, 5 let
R5	Ano	Ano	Ano, 4 roky
R6	Ano	Ano	Ano, 3 roky
R7	Ano	Ano	Ano, 3 roky
R8	Ano	Ano	Ano, 2 roky
R9	Ano	Ano	Ano, 3 roky

Zdroj: vlastní výzkum

Z předkládané tabulky je patrné, že všechny dotazované děti vlastní mobilní telefon s vestavěným fotoaparátem a tento fotoaparát navíc aktivně a celkem často užívají.

Dle odpovědí dětí lze usoudit, že mobilní telefon s vestavěným fotoaparátem považují za nezbytnou a naprosto samozřejmou věc.

Jak z tabulky vyplývá, všech devět zúčastněných dětí má založený alespoň jeden osobní účet na některé sociální síti na internetu. Tabulka nám stejně tak ukazuje, že dotazovaní využívají služeb, které sociální síť nabízí průměrně 3 roky. Pokud nahlédneme do tabulky se základními údaji, snadno si spočítáme, že většina dětí si účet na některé sociální síti založila v průměrném věku 12 let.

4.2.2 Třetí sada otázek

Respondent	Máš mezi svými přáteli na sociální síti přidané rodiče?	Proč ano, proč ne?
R1	Ano	Možnost komunikace
R2	Ne	Nemají účet na sociální síti
R3	Ne	Nemají účet na sociální síti
R4	Ano	Sami si jej přidali
R5	Ano	Možnost komunikace
R6	Ne	Nemají účet na sociální síti
R7	Ano	Možnost komunikace
R8	Ne	Nedostatek soukromí
R9	Ne	Nemají účet na sociální síti

Zdroj: vlastní výzkum

Jak je patrné z tabulky, 5 dětí z 9 dotazovaných uvedlo, že nemá mezi svými přáteli na některé sociální síti přidané rodiče. Z těchto dětí se 4 shodují, že rodiče nemají založený osobní profil na těchto sítích a tudíž je nemohou mít mezi přáteli. Jediný chlapec R8, odpověděl, že rodiče mezi svými přáteli přidané nemá z důvodu ochrany svého soukromí, neboť si myslí, že v jeho virtuálním světě by rodiče být neměli.

Naopak zbývající 4 děti uvedly, že mezi svými přáteli na sociální síti mají přidané rodiče. Důvodem, proč je mají mezi svými přáteli je fakt, že jim tyto sítě umožňují lepší, rychlejší a levnou komunikaci s nimi. Jediný chlapec R4, odpověděl, že nechtěl odmítnout žádost o přidání mezi přátele svým rodičům, ale sám od sebe by je touto cestou o přátelství nepožádal.

4.3 Interpretace výsledků prvního okruhu otázek

Máš mobilní telefon s vestavěným fotoaparátem? Používáš tento fotoaparát?

Odpovědi všech zúčastněných respondentů se shodovaly v obou mnou kladených otázkách.

Dívka R1 odpověděla otázkou: „*No jasně, kdo dneska nemá mobil s foťákem?*“. Odpovědi ostatních dětí byly obdobné, proto uvedu jen některé z nich. R2: „*Dneska jsou už i dotykový televize, to je jako někdo, kdo nemá mobil s foťákem?*“. R4: „*Jo, vždyť ten má i moje babička.*“.

Při položení této otázky na mě téměř většina informantů pohlédla s udiveným výrazem. Ovšem bylo zapotřebí zjistit, zda děti takovýto telefon mají a zda s ním pořizují fotografie, a proto jsem každému z nich vysvětlila, že potřebuju znát jejich odpověď, protože je to pro můj výzkum důležité. Jak je tedy z rozhovorů dětí patrné, všechny děti, se kterými jsem výzkum prováděla, mají mobilní telefon s vestavěným fotoaparátem a aktivně tento fotoaparát užívají.

Máš profil na nějaké sociální síti (Facebook, Lidé, Líbímseti)? Jak dlouho asi?

Na tuto otázku odpověděli všichni dotazovaní kladně. Odpověď dívky R1 byla zřejmě nejobsáhlejší: „*Mám toho víc, ale nejvíc používám Facebook a Tumblr, taky Myspace, a Badoo už jsem smazala. Facebook mám už asi 3 roky, asi od šestky si myslím. Ještě jsem měla dřív Líbímseti, ale tam je nuda. Tumblr mám nově, k tomu mě přivedla kámoška, a je to docela pěkný. Poznávám nové lidi, na Facebooku už nemůžu přidávat přátele, mám plno, tak mě odebírá asi 200 lidí. Je to fajn, mám spoustu kámošů z republiky, ale i z Ameriky a Anglie třeba.*“. Ostatní respondenti již tolik sdílní nebyli. Dotazovaná R2 má rovněž založený Facebook a stejně tak, jako R1 si svůj první osobní účet založila na stránce Libimseti.cz: „*založila jsem si líbko, když mi bylo jedenáct, a pak ve třinácti Facebook*“. R3, tedy první z dotazovaných chlapců uvedl: „*Mám Facebook a na Lidé už moc nechodím. Je mi teď patnáct a myslím, že Facebook mám asi od šestý třídy.*“. Stejnou odpověď měl připravenou i chlapec R4. Dívka R5 uvedla: „*Ano, mám profil na Facebooku, ale i na Lidech, kvůli účtu na seznamu. Jak*

dlouho ho mám nevím, ale odhaduju 3 roky.“. Dotazovaní R6, R8 a R9 uvedli, že mají založený pouze Facebook. Dívka R7 má rovněž založený profil na Facebooku, ale mimo to užívá *„ještě Twitter a Ask.fm“*.

Máš mezi svými přáteli na sociální síti přidané rodiče, pokud mají účet na některé síti? Proč ano a proč ne?

Informantka R1 mezi svými přáteli má část své rodiny, především matku a staršího bratra: *„jo, mám tam mamku, otce ne, toho nemám ráda, ale i velkého bráchu“*. Mezi svými přáteli je má především kvůli komunikaci: *„píšeme si třeba, když něco potřebujeme, tak píšeme přes ten fejs“*. Čtyři dotazovaní R2, R3, R6 a R9 odpověděli, že rodiče mezi přáteli přidané nemají, neboť *„oni nemaj Facebook“*. Chlapec R3 zároveň dodává: *„je divný, když tam máš rodiče. Pak o tobě všechno ví, nemáš soukromí.“*

Ke stejnému názoru se přiklání i respondent R4: *„sám od sebe bych si je nepřidal, je to divný, nemám žádný soukromí, ale mám je mezi přáteli, přidali si mě a já to nechtěl odmítnout“*. Dívka R5 je naopak ráda, že má své rodiče mezi přáteli na sociální síti Facebook, neboť, jak sama tvrdí: *„je to pro nás důležitý kanál komunikace, další možnost“*. Chlapec R8 také nemá mezi svými přáteli na Facebooku přidané rodiče, myslí si, že do virtuálního světa by mu zasahovat neměli: *„na Facebooku mám některé statusy nebo akce, o kterých se nechci s rodiči bavit, a navíc je to virtuální místo, kde mám alespoň chvíli od rodičů klid“*.

4.4 Výsledky druhého okruhu otázek

4.4.1 První a druhá sada otázek

Respondent	Víš, co je sexting, slyšel jsi o tom?	Napadá tě, co by to mohlo být?	Může být sexting nebezpečný?	Proč ano, proč ne?
R1	Ano, Ano	Zveřejňování intimních fotografií	Ano	Mohli by to vidět rodiče
R2	Ne, Ne	Psaní si s někým o sexu	Ano	Mohli by to vidět rodiče
R3	Ano, Ano	Zveřejňování intimních fotografií	Ne	Není to zakázané
R4	Ne, Ne	Sex po telefonu	Ne	Vyberu si osobu, které věřím
R5	Ano, Ano	Zveřejňování intimních fotografií	Ano	Zneužití fotografií
R6	Ano, Ano	Rozesílání sexuálních fotografií	Ano	Zneužití fotografií
R7	Ne, Ano	---	Neví	---
R8	Ano, Ano	Rozesílání sexuálních fotografií	Ano	Zneužití fotografií
R9	Ne, Ne	Sex po internetu	Neví	---

Zdroj: vlastní výzkum

Jak vyplývá z předložené tabulky, 5 z 9 dotazovaných dětí se již někdy setkala s termínem sexting a ve všech těchto případech děti věděly, co se pod tímto pojmem schovává. Ze zbývajících 4 dotazovaných, 1 dítě uvedlo, že se jedná o sex po telefonu, 1 dítě se domnívalo, že jde o sex po internetu a rovněž 1 dítě potom uvedlo, že se jedná o dopisování si s druhou osobou o sexu. Dívka R7 si neuměla s tímto termínem poradit a nic ji nenapadlo.

5 z 9 dětí se domnívá, že sexting může být nebezpečný. Děti se nejčastěji shodovaly v tom, že by fotografie mohly být zneužity třetí osobou, ve 2 případech se dotazované děti domnívaly, že by fotografie mohli vidět jejich rodiče anebo cizí osoby.

Naopak 2 z 9 dětí nesouhlasí s tím, že by sexting mohl být nebezpečný, neboť si myslí, že sexting není zakázaný a fotografie zasílají osobě, které věří. Poslední 2 dívky uvedly svou odpověď jako „nevím“.

4.4.2 Třetí a čtvrtá sada otázek

Respondent	Napadají tě rizika takového chování?	Vnímáš rozdíl mezi fotografiemi u sextingu a pornografií?
R1	Mohli by to vidět rodiče anebo cizí lidé	Ano, pornografie je zakázaná ¹
R2	Rozesílání fotografií mezi cizí osoby	Ano, za pornografii se platí ²
R3	Ne	Ano, pornografie zachycuje soulož
R4	Ne	Ano, pornografie vždy zachycuje pohlavní orgány
R5	Pomsta kvůli rozchodu	Ano, pornografie odhaluje naprosto vše
R6	Ano	Ano
R7	Ne	Ano
R8	Zneužívání fotografií cizími lidmi	Ano
R9	Ne	Ano, pornografie zachycuje soulož

Zdroj: vlastní výzkum

Bohužel ani takto položená otázka nedokázala děti, které v předchozí otázce odpověděly „ne“, motivovat k troše přemýšlení. Ve všech případech, kdy děti odpověděly „ne“ nebo „nevím“, se i zde držely své minulé odpovědi. V dalších případech už děti dokázaly vymyslet i jiná rizika pramenící z tohoto chování, jako je pomsta kvůli rozchodu s partnerem, zneužití fotografií cizími lidmi atp.

Všichni dotazovaní uvedli, že vnímají rozdíl mezi fotografiemi, které se zasílají při sextingu a mezi samotnou pornografií. Shodovali se především v názorech, že pornografické materiály zachycují pohlavní orgány a soulož, kterou na sextingových materiálech nenalezneme. Pouze dvě dívky uvedly, že pornografie je do věku osmnácti let zakázaná a že se za ni platí.

¹ Respondentka tím myslela zakázaná do věku 18 let.

² Respondentka tím myslela, že za pornografické dílo by dostala zapláceno, kdežto sexting je „zdarma“.

4.5 Interpretace výsledků druhého okruhu otázek

Víš, co je sexting? Slyšel/a jsi někdy o tomto termínu? Napadá tě, co by to mohlo být?

Dotazovaná R1 byla zprvu v rozpacích, jelikož slovo sexting nikdy neslyšela. Snažila jsem se jí tedy vysvětlit, co sexting znamená, ale než jsem stihla větu dokončit, přerušila mě slovy: „*jo, to znám, ale ne pod tímhle slovem, je to to dávání různých nahejch a tak fotek na zed' třeba*“. Naopak R2 si pod pojmem sexting představila dopisování s nějakou osobou o sexu: „*Jakože si s někým píšu o sexu?*“. Vysvětlila jsem jí, že ačkoli její úvahy míří správným směrem, nejde o psaní si o sexu. Při vysvětlení dívka R2 doplnila svou odpověď o zkušenost, kterou se sextingem má. „*Na líbku jsem posílala fotky nějakým klukům, ale jinak jsem ty fotky měla zaheslovaný*“. První dotazovaný chlapec R3 si myslí, že sexting je: „*jak se holky fotí nahatý třeba v zrcadle a jak se špulí, a pak to někam daj, třeba na ten facebook nebo jinam*“. Naopak druhý chlapec R4 si pod pojmem sexting „*představuje sex po telefonu*“. Studentka R5 z gymnázia definovala sexting jako „*zveřejňování vlastních fotek odhalujících tělo*“. Dívka R6 uvedla, že se jedná o „*posílání erotických obrázků druhé straně*“. Respondentka R7 nevěděla ani v jednom případě a zřejmě nad významem sextingu ani nechtěla přemýšlet. Ovšem definici sextingu ze sebe vychrlil chlapec R8, když řekl, že jde o „*elektronické rozesílání fotografií se sexuálním obsahem*“. Dívku R9 jako jedinou napadlo, že by mohlo jít o „*sex po internetu*“, neboť si myslí, že sexting je od slova „*sex a net*“.

Myslíš si, že sexting může být nebezpečný? Proč myslíš, že ano a proč myslíš, že ne?

R1 vidí riziko pouze v tom, že by se takovéto fotografie mohly dostat do rukou jejich rodičů: „*Já nevím, třeba by to mohla vidět máma nebo táta. Jinak to asi nebezpečný není*“. Obdobný názor sdílí i druhá dotazovaná R2: „*Jo, kdyby to náhodou zjistili rodiče, tak mě asi seřezou*“. To, že sexting není nebezpečný si myslí i R3: „*Asi ne. Mám v počítači fotky modelek, jak jsou jen v plavkách třeba. Tak je to asi*

povolený. “ Ani další dospívající R4 si nemyslí, že by rozesílání fotografií se sexuálním podtextem mohlo být nebezpečné: „*protože si vyberu osobu, který věřím*“. Až dívka R5 mi odpověděla, že: „*Může dojít v některých případech k zneužití publikovaných fotografií, stalkingu, kyberšikaně, vydírání a tak.*“. K podobnému názoru se přiklání i dívka R6. Naopak respondentky R7 a R9 nevěděly, co by mohlo být na sextingu nebezpečné. Dotazovaný chlapec R8 uvedl: „*V dnešní době si myslím, že vzhledem k příliš častějšímu nabourávání se do elektronických přístrojů, není sexting ani spousta dalšího moc bezpečný.*“.

Napadají tě nějaká rizika takového chování? Pokud ne, nevadí.

Dívka R1 se stále držela odpovědi, kterou mi již poskytla, ovšem ji o něco rozšířila: „*třeba někdo, kdo mě odebírá na tom facebooku by to mohl vidět*“. Dívka R1 byla stále přesvědčená o tom, že sexting nemůže být nebezpečný: „*ale jinak si nemyslím, že je to nějak nebezpečný*“. Snažila jsem se jí tedy vysvětlit, jaká rizika s sebou toto chování nese, ovšem neshledala jsem se s úspěchem. Odvětila mi pouze s úsměvem: „*to se může stát jen v Americe*“.

Druhou dotazovanou R2 napadlo: „*Že si to třeba ty kluci, kterým jsem to posílala na Facebooku pošlou mezi sebou, a že mě vlastně tak pak uvidí v tý podprsence i ostatní.*“. Dívka R2 svůj názor také příliš nezměnila a odpovídala mi stejně, jako v předchozích otázkách. Pak ji ale napadlo, že sexting nemůže být nebezpečný, protože: „*ty fotky můžu přece kdykoli smazat.*“

Ani chlapce R3 nenapadlo žádné nebezpečí, které by mohlo se sextingem souviset, jelikož se domnívá, jak vyplývá z jeho předchozí odpovědi, že je sexting „*povolený*“.

Chlapec R4 při odpovědi váhal, nakonec ale odpověděl, že si nemyslí, že by ho jedno odeslání fotografií mohlo některak ohrozit, protože fotografie poslal e-mailem „*kamarádce, které věří*“.

Dívka R5 jak již vyplynulo z minulých odpovědí se s termínem sexting již někdy setkala a svou odpovědí mě opět mile překvapila: „*Napadají mě třeba pomsty ze strany kluků po rozchodu s přítelkyní. To už jsem několikrát zaregistrovala ve zprávách, ale*

spíš v těch zahraničních.“. Stejný názor na tuto problematiku má i chlapec R8. Dívka R6 svou odpověď rozvinula o fakt, že by *„s riziky musí každý, kdo to posílá, počítat.*“.

Dotazované dívky R7 a R9 opět pouze krčily rameny se slovy *„nevím“*.

Vnímáš nějaký rozdíl mezi fotografiemi, které se posílají u sextingu a pornografií? Postačí mi odpověď ano, ne.

Dívka R1 vidí rozdíl mezi sextingem a pornografií v tom, že: *„porno je zakázaný do 18, tohle sextingování je asi povolený“*. Myslí si, že sexting není zakázaný do osmnácti let, protože: *„To by byli asi jinak všichni nějak stíhaný.“*. Dále dodává: *„Tyhle nahý fotky, to jsou jenom fotky, to není video nebo tak něco. To je asi takový lehčí porno.“*. R2 vidí rozdíl pouze ve finančním ohledu: *„Za porno dostanou zapláceno.“*. Dotazovaní R3 a R9 si myslí, že pornografické snímky jsou více intimní a zachycují soulož: *„Porno je víc nahý a souloží tam. Na těch fotkách to nedělaj.“*. Druhý chlapec R4 má obdobný názor, jako první chlapec. *„V pornu je vždycky pohled na dámské přirození. A v tom sextingu to záleží na tom, jak je ta holka odvážná.“*. Jelikož R4 mluvil stále jen o dívkách, zeptala jsem se ho, zda si myslí, že sexting provozují i kluci. *„Jo, asi jo.“* Informantka R5 vidí rozdíl v tom, že: *„sextování nemusí být vždy pornografie. Ne vždy musí být ty fotky vše odhalující. Ale pornografie odhaluje naprosto všechno.“*. Dívky R6 a R7 a chlapec R8 svou odpověď nikterak nerozváděli a odpověděli pouze *„ano“*.

4.6 Výsledky třetího okruhu otázek

4.6.1 První a druhá sada otázek

Respondent	Zaslal jsi někdy ty sám někomu svou intimní fotografii?	Proč ano, proč ne?	Zveřejňuješ fotografie, které zachycují tvou nahotu?	Je to mezi tvými přáteli běžné?
R1	Ano	Druh zábavy	Ano	Ano
R2	Ano	Seznámení	Ano	Ano
R3	Ne	Kluci to nedělají	Ne	U dívek
R4	Ano	Snaha o oblíbenost	Ne	U dívek
R5	Ne	Ani mě to nenapadlo	Ne	Ne
R6	Ne	Obava ze zneužití fotografií	Ne	Ne
R7	Ano	Na žádost partnera	Ano	Ano
R8	Ne	Obava ze zneužití fotografií	Ano	Ano
R9	Ano	Druh zábavy	Ano	Ano

Zdroj: vlastní výzkum

Případy, kdy děti odpověděly, že již v minulosti zaslaly někomu svou intimní fotografie se shodují pocíťovaných emocí dětí. Žádné z nich si zřejmě neuvědomilo, jaké to může mít následky a uvedlo, že strach nepocíťovalo. Naopak se liší důvody, proč k sextingu došlo. 2 dotazované děti se shodly, že je to jakýsi druh zábavy, mezi zbylými důvody byla zastoupena snaha o oblíbenost a žádost ze strany partnera.

Děti, které nikdy nesextovaly se shodly na tom, že se fotografie dají lehce zneužít a proto je sexting ani neláká. Pouze jeden chlapec udal důvod proč nesextuje jako „*kluci to nedělají*“.

V této tabulce jsou také zachyceny zkušenosti dětí se zveřejňováním sexuálních fotografií. 4 z 9 dětí žádnou fotografii nezveřejnily, i když ji dotazovaní například poslali mobilním telefonem. Z tabulky lze také přecíst, že děti, které takovéto fotografie

nezveřejňují, nemají ani přátele, kteří by to dělali. A pokud někteří jejich přátelé sextují, jsou to především děvčata.

4.6.2 Třetí a čtvrtá sada otázek

Respondent	Máš takové fotografie volně k dispozici na sociální síti?	Nevadí ti, že by tyto fotografie mohli vidět tvoji rodiče?	Napadlo tě někdy tyto fotografie skrýt před určitými lidmi?
R1	Ano	Ne	Ne
R2	Ano	---	Ne
R3	Ne	Nemá takové fotografie	Ne
R4	Ne	Nemá takové fotografie	Ne
R5	Ne	Nemá takové fotografie	Ne
R6	Ne	Nemá takové fotografie	Ne
R7	Ne	Ano	Ano
R8	Ne	Nemá takové fotografie	Ne
R9	Ano	Ano	Ano

Zdroj: vlastní výzkum

Co se týče přístupu k fotografiím, se děti spíše obávají, že by se jejich fotografie daly zneužít a proto je nemají volně k dispozici. 3 dotazované dívky, které sextují, své fotografie volně k dispozici poskytují, jelikož se neobávají žádných následků.

Děti, které odpověděly, že takové fotografie na sociální síti nemají, nikdy nepřemýšlely nad tím, že by měly u svých fotografií omezovat přístup. Naopak dívka R7 takovéto fotografie na sociální síti má a pravidelně u nich omezuje přístup, protože nechce, aby je viděli její rodiče. Dívka R9 sice rodiče mezi svými přáteli na sociální síti nemá, přesto ale upravuje přístup k fotkám, které zachycují její částečnou nahotu.

4.6.3 Pátá sada otázek

Respondent	Jak by ses tvářil, kdyby měl někdo tvé intimní fotografie?
R1	Vadilo by mi to
R2	Vadilo by mi to
R3	Asi by mi to bylo jedno
R4	Vadilo by mi to
R5	Vadilo by mi to
R6	Vadilo by mi to
R7	Nevím
R8	Vadilo by mi to
R9	Asi by mi to bylo jedno

Zdroj: vlastní výzkum

V 6 případech se děti shodly na tom, že kdyby měla jiná osoba jejich fotky v mobilním telefonu či v počítači, neměly by z toho radost a tato situace by se jim nelíbila. 2 dotazovaní uvedli, že by jim to nejspíš nevadilo a zbylá 1 dívka odpověděla „nevím“.

4.7 Interpretace výsledků třetího okruhu otázek

Už jsi ty sám/a někdy zaslal/a někomu svou fotku, na které jsi nahý/á prostřednictvím telefonu, e-mailu, internetu? Bylo to z vlastní iniciativy nebo proto, že tě o to dotyčný/á požádal/a? Jak ses cítil/a, měl/a jsi strach, že se tato fotka dostane k někomu, komu nebyla určena? Například k rodičům, učitelům...?

První respondentka R1 byla nejdílnější ze všech respondentů a nedělalo jí problém mi sdělit, že sexting již v minulosti provozovala: „*mobilem ani mejlem jsem to moc neposílala, ale třeba jsem to taky dala na zed', nebo na ten tumblr. Tam se to hýbe, ale není to nic dlouhýho.*“. Při otázce, proč sdílela takové fotografie, mi odpověděla, že z nudy: „*s kámoškou jsme se nudily, tak jsme blby a dělaly fotky a natáčely se webkou a tak.*“ Dále dodala: „*pak jsme to smazaly, já to tam ani dávat nechtěla, ale ona to tam dala a označila mě*“. Dívka si potom zřejmě uvědomila, jaké následky by z toho mohly plynout, a rozhodla se později fotografie, které zachycují její nahotu smazat: „*koukal mi tam zadek a někde i prsa, ale byla tam i hlava, tak jsme to radši smazaly*“. Záhy R1 přiznává, že to nebyla její první zkušenost se sextingem: „*jinak jsem si třeba fotila břicho a dávala to zed' mladýmu, aby měl sladký sny*“. Při dotazu, zda měla strach, že by se fotografie dostaly k někomu, pro koho nebyly určeny, se zaměřila pouze na matku a opět mi odpověděla, že: „*mamka by mi asi nevynadala, říká, že z toho vyrostu*“.

R2 má také zkušenosti se sextingem, především v té „online“ podobě. Rozpovídala se i o pocitech, které prožívala, když poprvé poslala někomu cizímu svou fotografii na síti libimseti.cz: „*v tu chvíli mi to bylo jedno, nebyla jsem ani našťvaná ani vzrušená a pak jsem si říkala, jestli by se tím nemohlo něco jako stát, napadlo mě to, párkrát*“. Při dotazu, zda je ona iniciátorem výměny fotek či jejich zaslání odpověděla: „*jak kdy, někdy mi napíše první kluk a někdy to sama pošlu, protože bych ho tím mohla líp sbalit.*“. R2 přiznala, že osoby, kterým fotografie posílala, nikdy předtím neviděla: „*Viděla jsem je až na tom líbku.*“. V současnosti dívka již účet na libimseti.cz nepoužívá.

Chlapec R3 sexting nikdy neprovozoval a říká: „*když to dělá kluk je to divný, ale u holek je to normální, u nás to dělaj skoro všechny.*“. Dle R3 je sexting záležitostí holek, které jsou hezké v obličeji a mají pěknou postavu: „*kromě těch šprtek, dělaj to hezký a hubený holky, co si to můžou dovolit*“.

R4 naopak zkušenost se sextingem má, i když jedinou: „*no, udělal, jsem se chtěl ukázat*“. Říká, že to byla jeho vlastní iniciativa a pro odeslání fotografií si vybral e-mail: „*nikdo mě do toho nenutil, já jsem to udělal sám e-mailem*“. Při dotazu, zda měl

strach z následků, po tom, co fotografie odeslal, odpověděl klidně: „*strach jsem neměl.*“.

Informantka R5 zkušenost žádnou nemá, neboť ji to dle jejích slov „*ani nenapadlo*“. „*Možná mě odrazují všechny ty případy, co jsem zaregistrovala*“, říká. Chlapec R8 se sextingem zkušenost rovněž nemá a vysvětluje to tím, že „*se bojí, že by se to mohlo dostat někam, kde by ho to mohlo poškodit*“. Dívky R7 a R9 své fotografie již někomu poslaly, a to „*samy od sebe*“. Ovšem žádná rizika stále nevidí.

Posíláš mobilním telefonem nebo zveřejňuješ online fotografie, které zachycují tvou nahotu? Teď mám na mysli například fotku, na které jsi ve spodním prádle? Proč to děláš? Přijde ti to běžné mezi tvými vrstevníky nebo naopak jako něco nepřijatelného? Pokud ne, proč to neděláš, co si o tom myslíš?

Informantka R1 se k této problematice již částečně vyjádřila v předešlé otázce. Fotky ovšem sdílí proto, „*aby to ostatní viděli*“. Nemyslí si, že by to bylo něco špatného, protože to „*dělaj asi všichni v mém věku. Holky určitě, třeba ty gymnastky, jak se protahujou a cvičí. Kluci taky, ukazujou furt ty svoje ruce, zadky a břicha, jak maj vypracovaný. A ty trenky maj vždycky hrozně nízko.*“.

Druhá dívka R2 si nevybavuje, že by nějaké fotografie kdy prostřednictvím mobilního telefonu posílala: „*mobilem asi ne, nebo si to nepamatuju.*“ Ovšem dodává, že: „*na facebooku mám svoji složku, kde mám pár fotek, kde mi koukaj prsa, ale vidí to jen kámoši, nebo jako nekoukaj mi celý prsa.*“. Myslí si, že kdyby takovéto fotografie na stránce facebooku neměla, „*nesbalí žádnýho kluka*“. Při otázce, jestli fotografie dala do alba na popud kamarádky, mi odpověděla, že ne „*ale holky už maj kluka a já pořád nic*“. Dívce R2 přijde takovéto chování v prostředí, ve kterém se pohybuje zcela „*normální*“.

Dotazovaný chlapec R3 sexting neprovozuje, „*ale holky jo*“, dodává. „*Maj co ukázat*“.

Chlapec R4 sice jednou fotografie zachycující jeho nahotu poslal, ale tvrdí, že jinak je nezveřejňuje, protože je „*docela stydlivej a má rodiče v přátelích na facebooku*“.

Dle mého očekávání, ani dívky R5 a R6 takovéto materiály neposílají ani nezveřejňují. „*Ne, nezveřejňuji.*“.

Dívky R7 a R9 takovéto fotografie již někomu poslaly, protože „*to po nich chtěli kluci*“. Obě udaly, že to bylo spíš pro zábavu obou stran.

Máš nějaké takovéto fotky volně k dispozici na některé sociální síti? Myslíš si, že díky takové fotce budeš v kolektivu oblíbenější, že se o tebe bude více zajímat druhé pohlaví? Pokud takové fotky na FB nemáš, máš v přátelích někoho, kdo by takové fotky měl? Proč si myslíš, že tam tvoji přátele takové fotky dávají?

Dívka R1 přiznává: „*třeba ty v plavkách nebo v podprsence*“. Respondentka ovšem, jak sama říká, „*to nedělá kvůli tomu, aby byla oblíbenější*“. Důvod, proč fotky v prádle zveřejňuje je prostý: „*třeba když ty fotky jsou pěkný, tak to tam dám*“. Dodává, že části jejího těla, které nejsou zahalené například „*začerní*“. Na otázku kolik přátel na síti Facebook, kterou dívka využívá zřejmě nejhojněji, sdílí takovéto materiály, respondentka sice neuměla odpovědět, ale tvrdí, že: „*holky to tam dávaj normálně*“. Svěřila se také, že si nemyslí, že sexting je záležitostí pouze štíhlých děvčat: „*některý holky třeba maj i špeky anebo malý prsa, ale jak nosí ty push-upky, tak je maj docela velký a kluci u toho slintaj*“.

Druhá dívka R2 se také přiznala, že má několik takových fotografií na svém účtu na stránce Facebook: „*čím víc lajků, tím lepší*“. Dotazovaná nedokáže určit, kolik jejich přátel má na svém profilu podobné fotografie, ale myslí si, že přes léto jich je na této stránce víc, než v jiném ročním období: „*nevím, ale holky tam maj teď fotky od moře a od bazénu, třeba se fotí přes prsa a dolu k nohám a tam maj moře. To je hezký a maj tam hodně lajků. Myslí, že jsou hezký, tak aby to ukázaly*“. Na otázku, zda si myslí, že je sexting záležitostí spíše děvčat, nežli chlapců, odpovídá: „*jeden spolužák chodí do fitka a pořád si fotí vypracovaný tělo. Někdy je v trenkách v šatnách v tom fitku, ale někdy je i nahej, jenže to není vidět.*“

První dotazovaný chlapec R3 se k této otázce vyjádřil opravdu velmi spoře: „*Já nevím, proč to dělaj, ale nevadí mi to. Kouknu se na to rád.*“.

Naopak komunikace s chlapcem R4 byla o něco delší a podrobnější. Intimní fotografie na žádné sociální síti tento dotazovaný nesdílí, protože má obavy, že by fotografie mohli vidět například jeho rodiče: „*ne, takový fotky tam nemám, bál bych se, že to uvidí třeba naši nebo někdo známej*“. Myslí si ovšem, že v případě zveřejnění některých fotografií byl by o něj větší zájem: „*asi kdybych to tam měl, tak se o mě budou holky víc zajímat, ale neudělal bych to jen kvůli tomu asi*“. Přiznává, že jeho přátelé nemají se sdílením těchto materiálů problém: „*ale kámoši i s holkama tam tyhle fotky dávaj, ty fotky jsou tam skoro u všech. Dávaj je tam proto, aby byli oblíbenější si myslím.*“.

Respondentka R5 svou odpověď také příliš nerozváděla. Explicitní materiály na sociální síti nedává: „*Nemám. Pokud ano, tak proto že jsem tam s někým, koho mám ráda.*“ Sama nedokáže odhadnout, kolik jejich přátel takové fotky na sítích sdílí, ale myslí si, že je to „*pouhé minimum*“. A ani ji příliš nenapadá, proč by tam měli její přátelé takové fotografie dávat: „*možná jen kvůli oblíbenosti, ale takové přátele já nemám*“.

Stejně tak dívka R6 dokázala rozumně vysvětlit, proč volně k dispozici takové fotografie nemá: „*Nemám to zapotřebí. Ubohost pro sbírání popularity. Spousta přátel má takové fotky, asi to bude i většina. Pro zvýšení sebevědomí.*“. Dotazovaná dívka R7 taktéž zkušenosti se sextingem má, posílala fotografie s nahými částmi těla svému příteli na žádost. „*On to po mně chtěl, tak jsem mu to poslala.*“. Sextingové materiály zveřejňuje i na sociálních sítích a přiznává, že většina jejich přátel se sextingem také zkušenosti má. Nevidí na tom nic „*špatnýho*“. Dívka R9 sexting provozuje stejně tak, ovšem fotky posílá hlavně pro „*srandu, je to docela zábava*“. A sama přiznává, že má většinu takových přátel, kteří sexting provozují a své fotografie zveřejňují.

Pokud máš rodiče v přátelích a sextuješ, nevadí ti, že v případě, kdy vyvěsíš nějakou takovouto fotografii na síť, ji mohou tví rodiče vidět? Napadlo tě již někdy zvolit u fotografie možnost, aby ji neviděla určitá skupina lidí či jedinec?

Informantka R1 odpovídá, že: „*přístup k fotografiím nikterak omezený nemá*“, protože se, dle vlastních slov „*nemá za co stydět*“. Dívka také dodává, že: „*když je to v*

těch plavkách, tak to mamce nevadí, jinak tam jako nic nahýho fakt nemám, jen třeba v tom spodním prádle“. Dívka na chvíli znejistěla, na několik vteřin se odmlčela a potom dodala: *„v tom spodním prádle mi kouká břicho a hlava nebo i bez hlavy, ale nahý to vyloženě není a v těch plavkách tam mám asi tři, zbytek je v triku a koukaj jen nohy“.*

Dívka R2 mezi svými přáteli rodiče nemá, a tak ji ani nenapadlo, že by měla u některých fotografií omezovat přístup. Naopak odpovídá, že mezi přáteli má i přátele, které *„nemá ráda, ale to nevadí, že to vidí, klidně ať se podívaj.“*

Chlapec R3 neprovozuje sexting, ani nemá mezi svými přáteli na sociálních sítích rodiče, ale přiznává, že: *„když jsem naštvanej a napíšu nějaký status, tak ho dám skrýt někomu, aby to neviděl, ale jinak to nedělám.“*

Ani další dotazovaní R4 a R5 na svůj profil na internetových stránkách nedávají žádné kompromitující materiály a shodují se: *„tohle řešit našťestí nemusím.“*

Respondenti R6 a R8 žádné kompromitující fotografie nezveřejňují, protože jak sami tvrdí, *„nesextují“*. Dívka R7 sice fotografie volně k dispozici nemá, ale zveřejnit pro veřejnost si je nedovolí, jelikož má strach, že *„by to viděl někdo, kdo zná naše“*, a právě z důvodu, že fotografie nejsou volně přístupné ji ani nenapadlo je před určitými lidmi na internetu blokovat. Dívka R9 je naopak volně k dispozici má, a i přesto, že rodiče mezi přáteli přidané nemá, má obavu, že by tyto fotografie mohli vidět, a využívá proto možnosti fotografie na sítích skrývat.

Jak by ses tvářil/a na to, že tvé fotky má někdo cizí v mobilu anebo v počítači?

První dotazovaná R1 na poslední otázku odpověděla až po několika vteřinách *„to nevím, to je divný.“* Zároveň se mě zeptala: *„Jako myslíš někdo úplně cizí, koho neznám?“* Odpověděla jsem jí, ať si pod slovem cizí představí někoho, koho nezná, kdo si stáhl její fotografie z internetu do svého mobilního telefonu. Po chvílce přemýšlení dívka odpověděla: *„no, to by mi asi vadilo, ale co s tím můžu udělat. Tak když chce, ať to tam má“.*

Odpověď R2 byla sice skromná, zato ale výstižná: *„no jasně, že jo.“*

Další dotazovaný chlapec R3 odpověděl že „*by mu to bylo asi jedno*“, ale vzápětí svou odpověď rozšířil: „*ale T*** má taky moje fotky v mobilu a nevadí mi to. No, ale nejsou nahý.*“

Informantky R5 a R6 se na odpovědi shodly. Jsou si jisté, že žádné takové fotografie nemají, proto neví, „*jak by je dotyčný sehnal, když nic nefotí*“. Ale v případě, že by se tak stalo, by se jim tato situace, dle jejich slov, „*fakt nelíbila*“.

Respondentka R7 si „*není jistá, jak by se v této situaci cítila*“, „*asi by záleželo na tom, kdo to je a proč je tam má*“. Naopak dotazovaný R8 uvedl: „*To se právě snažím hlídat, jinak nevím, nemám nikde fotky, které by mi vadily, když si někdo stáhne.*“. Poslední dotazovaná dívka R9 odpověděla, že „*by jí to asi bylo jedno*“.

5 Diskuze

Předkládanou prací jsem se snažila zjistit, zda děti znají pojem sexting a zda s ním mají nějaké osobní zkušenosti. Dále jsem se snažila zmapovat, jaké důvody vedou dospívající děti k vytváření někdy až auto-pornografických fotografií. Důležitou roli zde sehrál samotný termín sexting, neboť některé děti ani nevěděly, co tento pojem znamená.

Zkuste se zeptat dospělého člověka, co je to sexting. Pravděpodobně vám odvětlí, že takový termín nikdy neslyšel a ani neví, co by se pod ním mohlo skrývat. Děti mají ovšem daleko bujnější fantazii a dokázaly tak vyvodit, co by to mohlo být. Zajímavé také je, že děti, ač toto chování neznají jako sexting, v několika případech věděly, že se jedná o rozesílání obrázků se sexuální tematikou.

Získaná data mi pomohla nahlédnout do života dospívajících dětí a de facto poznat jejich pohled na problematiku tohoto jevu. Z rozhovorů, které jsem pro svou práci prováděla, jasně vyplývá, že pořizování snímků, které zachycují odhalené, či částečně odhalené části těla se netýká pouze určitých skupin populace. Děti, které byly mými respondenty, pocházejí z různých typů škol a osobně jsem zprvu byla přikloněna k názoru, že na SOU bude tento fenomén rozšířenější, než na gymnáziích, což se nakonec nepotvrdilo.

I tak bylo zajímavé poslouchat odpovědi dětí a všimnout si jejich reakcí během otázek, které jsem jim pokládala. Na dvou nejstarších respondentech bylo znát, že nad svými odpověďmi přemýšlí, nechávali si čas na rozmyšlenou a odpovídali uceleně. Své odpovědi dokázali podložit pádnými argumenty. Mladší děti naopak tolik výřečné nebyly, mluvily často velmi rychle a nesrozumitelně, nedokázaly přesně odpovídat, rozhovor jsem musela často korigovat, neboť děti mluvily i o věcech, které neměly s otázkou nic společného, práce s nimi tak byla znatelně složitější.

I když jsem se z počátku obávala toho, jak budou interview s dětmi probíhat, po prvním rozhovoru ze mě tento stres opadl. Měla jsem štěstí na respondentku, která byla, co se týče této problematiky, výřečná a nedělalo jí problém se o některých věcech více rozprávět. S dalšími respondenty již tak jednoduchá práce nebyla, ale po několika

minutách se mi povedlo i je vyzpovídat vcelku detailně. I přesto mě tento výzkum dokázal obohatit o různé pohledy na tuto problematiku a donutil mě více se zamyslet nad možnými důsledky a příčinami tohoto chování.

Téma práce jsem si vybrala z několika důvodů, tím hlavním byl fakt, že sexting není v naší zemi příliš známý a mně se tak naskytlá příležitost veřejnosti tento pojem, alespoň částečně, představit. Ovšem ve chvíli, kdy mám porovnávat data, která jsem získala díky výzkumu s daty, která mám k dispozici, nastává problém. Odborná literatura, jež se zabývá tímto pojmem, se odvolává na kvantitativní výzkumy, kterých v České republice není mnoho. Bohužel, další výzkumy již pocházejí ze zahraničí, především ze Spojených států amerických. Nezbyvá mi tedy, než tato kvantitativní data uvádět pouze pro zajímavost.

Výzkum Nielsen Mobile (Chalfen, 2009) přinesl zprávu o tom, že přibližně 80% teenagerů ve věku od třinácti do sedmnácti let užívá mobilní telefon s vestavěným fotoaparátem. Nelze se tedy divit, že sexting je provozován stále častěji. Zde bych se ráda vrátila k mému výzkumu a k samotným reakcím dětí na první položenou otázku, která se týkala právě vlastnictví mobilního telefonu s vestavěným fotoaparátem. Děti na mou otázku reagovaly velmi rozpačitě, nechápaly totiž, kam položením takové otázky mířím a dokonce mě podezřívaly, že si z nich hned na úvod chci udělat legraci. Jejich reakce byly často velmi podobné, a to: „*kdo dneska nemá mobil s foťákem*“ anebo „*je někdo, kdo nemá mobil s foťákem*“. Domnívám se tedy, že děti dnes považují mobilní telefon s vestavěným fotoaparátem za běžnou věc a naopak jim připadá zvláštní, že mohou být i tací, kteří takovýto telefon nevlastní. Naopak studie Kaiser (Chalfen, 2010) zaznamenala, že 66% dětí vlastní mobilní telefon, ale i když to je nárůst o 27% za posledních 5 let, není to zdaleka stejné číslo, které jsem získala díky výzkumu já. Jiné studie naopak vypovídají o tom, že vlastnictví mobilního telefonu dramaticky stoupá úměrně s věkem, například v roce 2004 vlastnilo mobilní telefon 64% 17 letých, v roce 2009 to bylo už 83% stejně starých dětí (Chalfen, 2010). A právě zde bych ráda odkázala na Richarda Chalfena, který uvádí, že „*dospívající jsou nejaktivnější telefonem fotografující skupinou*“ (2010, s. 350).

Profil na Facebooku, jakožto na hlavní sociální síti má dnes téměř každý, a to včetně dětí, které se zúčastnily výzkumu. Stáří dítěte je systémem Facebooku sice omezeno, ale i toto opatření se dá snadno obejít tím, že dítě neuvede své pravdivé datum narození, a jak je patrné z výše uvedených získaných odpovědí, většina dotazovaných dětí si osobní účet na některé ze sociálních sítí založila dříve, než dosáhla věku třinácti let. Ráda bych také poukázala na fakt, že děti mají ve všech případech více založených osobních účtů na internetových stránkách. Znamená to tedy, že své osobní informace sdělují druhé straně, tedy zakladatelům a správcům internetových stránek hned několikrát, a že mohou sdělit více osobám najednou, kde se právě nacházejí anebo, co dělají. O založení takového profilu rodiče nemusí vědět a jejich dcera nebo syn může zveřejňovat jakékoli své fotografie, včetně těch intimních. Tyto sexuální materiály jsou sice systémem Facebooku hlídány, ale systém bohužel nedokáže uhlídat všechny zveřejňované fotografie anebo videa. Takovéto materiály se potom mohou dostat do ruky osobě, která je může zneužít. V podstatě se může stát, že osoba, jež s dítětem naváže kontakt právě prostřednictvím této stránky, má k dispozici téměř všechny jeho fotografie, videa a osobní záznamy. Potom už není složité si dítě vyhledat a snažit se ho kontaktovat osobně. Bohužel, pokud se dítě nesevěří rodičům s tím, že si založilo na jakékoli síti osobní profil, nastává problém. Rodič potom nemá přehled o internetových aktivitách svého potomka a nemá možnost zabránit jeho případnému zneužití.

V takovém případě by si děti měly uvědomit, jaké následky takové, zpočátku nevinné psaní může přinést a v případě jakýchkoli pochybností, že se na druhé straně skrývá někdo jiný, než ten, za koho se vydává, to neprodleně ohlásit rodičům či dospělé osobě, které věří.

Na otázku, jaké sociální sítě děti využívají, všechny zúčastněné děti uvedly, že mají založený profil na stránce Facebook, a téměř polovina dotazovaných uvedla, že má, nebo již měla, založený profil také na stránce Líbimseti.cz. Tyto odpovědi se shodují s výzkumem z roku 2011 (Kopecký, Szotkowski, Krejčí, 2012), a to, že děti nejčastěji k šíření sextingového materiálu používají právě Facebook, Líbimseti.cz či Rajče.net, které ovšem nebylo v mnou získaných odpovědích uvedené.

Zajímavé je také pozorovat odpovědi dětí na otázku, zda mají mezi svými přáteli na některé sociální síti přidané rodiče. Většina dětí odpověděla, že rodiče sice přidané mají, ale mají pocit, že jim tento úkon zasahuje do soukromí a že se nemohou na internetu pohybovat volně, aniž by o jejich aktivitě věděli rodiče. Zde mě napadá otázka, co tedy děti na sociálních sítích dělají, že to nemůžou vidět jejich rodiče? A opět se vracíme na začátek všech možných potíží. Pokud rodič nemá přehled, co jeho dítě dělá ve virtuálním světě, jak ho může chránit před možnými riziky?

Samotný pojem sexting není v naší dospívající populaci příliš známý, neboť i sám Kopecký (Kopecký, Szotkowski, Krejčí, 2012), uvádí, že prozatímní získaná data vypovídají o faktu, že toto chování není v České republice tak rozšířené jako je tomu například ve Spojených státech amerických. Děti si tak často mylně myslely, že se jedná o sex po telefonu a nenapadlo je, až na výjimku, že by se jednalo o rozesílání fotografií se sexuálním podtextem či sdílení takovýchto fotografií. Ve chvíli, kdy jsem dotazovaným tento nový pojem vysvětlila, už téměř všichni věděli, o co se jedná. Zajímavé je, že děti nebyly překvapené, když jsem jim vysvětlila podstatu sextování. Zdá se tedy, že tento fenomén, i když pod jiným termínem, je rozšířený i mezi českou populací dospívajících dětí.

O tom, proč děti sextují by se jistě daly vést debaty. Nejčastěji udávaným důvodem je snaha o oblíbenost dětí u jejich vrstevníků či u opačného pohlaví. Děti sexting vnímají jako formu prezentace své osoby, dále uváděnými důvody jsou potom snaha o sblížení se s osobou opačného pohlaví či nuda. Tyto příklady uvádí i psychologka Lohmann (2012) či již několikrát zmiňovaný Kopecký (Kopecký, Szotkowski, Krejčí, 2012). I Vágnerová (2005) uvádí, že období dospívání je provázeno touhou po zvědavosti, a to zejména, co se týče tělesného dospívání, které je spojeno se sexuálními pocity, jež se projevují v chování dospívajících. Dále Vágnerová (2010, s. 161) uvádí, že *„přitažlivost, obvykle vázaná na atraktivitu zevnějšku či chování, stimuluje tendenci navázat bližší kontakt.“*

Zarážejícím faktem je ovšem skutečnost, že si děti vůbec neuvědomují, jak rychlou lavinu událostí může jedno „nevinné“ odeslání fotografie spustit. Děti téměř jednotně, až na výjimky, neshledaly žádná rizika, která může toto chování s sebou přinést. A to

ani přes to, že jsem se snažila je přimět o tom přemýšlet a otázku, které se věnovala rizikům sextingu jim v průběhu rozhovoru položila dvakrát.

Nejčastěji uváděnými riziky bylo sice zneužití fotografie, ale tuto odpověď uváděly hlavně děti, které sexting neprovozují právě z tohoto důvodu. Děti, které aktivně sextují se obávají spíše toho, že se fotografie mohou dostat do ruky jejich rodičů či známých. Rizika tak tyto děti spíše nevnímají a i nadále se sextingu věnují.

Napadá mě, jestli děti dokáží samy rozpoznat, že takovéto chování není mravné. Zda doma někdo tyto děti informoval o tom, že odhalování těla je intimní záležitostí a nemělo by se tomu dít na internetových stránkách.

Samozřejmě, je možné, že děti dokáží ve svém věku rozeznat, co je morálně vhodné a co již ne a stejně sexting provozují. Je to možná, do jisté míry, způsobeno faktem, že 7 z 9 dotazovaných dětí uvedlo, že má v přátelích někoho, kdo zveřejňuje své intimní fotografie na některé ze sociálních sítí. I zde bych se ráda odvolala na Vágnerovou (2005), která píše, že pro dospívajícího jedince je důležitá role, kterou získá ve skupině vrstevníků. Pro tuto roli je dospívající schopen udělat téměř cokoli, tzn. úprava zevnějšku, nové hodnoty, normy a styl života.

Pokud se podíváme na výzkum, který prováděl Kopecký (Kopecký, Szotkowski, Krejčí, 2012), zjistíme, že děti starší patnácti let sdílí své intimní fotografie až v 67%. Výzkum, který jsem prováděla já, potom odkazuje na 5 dětí z 9 (cca 55%). Naopak více je dětí, které své sexuální fotografie rozesílají prostřednictvím internetu či mobilního telefonu. Dále Kopecký (tamtéž) udává, že je to až 73%, mnou provedený výzkum opět počítá s 5 dětmi z 9 dotazovaných (cca 55%). I tak si myslím, že je toto číslo velmi vysoké a veřejnost by měla být informována o různých dopadech takového chování. Zajímavé je, že děti, které odpověděly, že fotografie odesílají prostřednictvím moderních komunikačních médií, také sdílejí tyto fotografie na některé sociální sítí, a to až v 6 případech z 9.

Jak pomoci tedy dítěti, které aktivně sextuje a vysvětlit mu, že toto chování není, alespoň v jeho věku, vhodné? Už v teoretické části jsem se odvolávala na některá zařízení, ale nemělo by být nějaké zařízení, které by dokázalo pomoci přímo s problematikou sextingu? Jestli se tento fenomén v České republice rozšířil od roku

2005 (Kopecký, 2009), a výzkumy probíhají již od roku 2009 (Kopecký, Szotkowski, krejčí, 2012), proč ještě neexistují střediska, která by poskytovala pomoc těmto dětem a především poskytovala informace veřejnosti a rodičům dětí? Důležité přeci je šířit informace a poskytovat tak primární prevenci, aby k takovému chování vůbec nedošlo. Nebo se má naopak pomáhat až dítěti, které svým nerozmyšleným odesláním fotografie způsobí lavinu dalších událostí? Myslím si, že vzhledem k stoupajícímu procentu dětí, které vlastní mobilní telefony ve stále nižším věku je vhodný čas na řešení této problematiky.

Poslední, mnou kladená otázka se zajímala o názory dětí ohledně faktu, že by někdo cizí měl jejich intimní snímky ve svém počítači či mobilním telefonu. Je překvapivé, vzhledem k dřívějším odpovědím dětí, že 6 z 9 dětí se shodlo na odpovědi, že by jim nejspíš vadilo, kdyby tyto fotografie měl k dispozici někdo cizí. 2 děti potom uvedly, že by jim to nejspíš nevadilo a jedna dívka uvedla svou odpověď jako „nevím“.

Z výzkumu, který jsem prováděla, jsem získala odpovědi na mnou položené výzkumné otázky:

1. Pokud mají dospívající děti zkušenosti se sextingem, jaké zkušenosti to jsou?

Děti skutečně zkušenosti se sextingem mají. Jsou to zkušenosti s odesíláním intimních fotografií pomocí mobilních telefonů či internetu a zkušenosti s nahráváním těchto fotografií na různé internetové sociální sítě.

2. Vnímají děti rizika, která jsou spojována s tímto fenoménem? Ano i ne. Děti, které aktivně provozují sexting rizika příliš nevnímají, sexting berou jako formu zábavy a nemyslí si, že by je to mohlo některak poškodit. Naopak děti, které sexting neprovozují, se domnívají, že je toto chování nežádoucí a tudíž nebezpečné, neboť by mohlo dojít ke zneužití fotografií druhou stranou.

Závěrem si dovoluji napsat několik závěrů, které jsem při psaní práce vyvodila:

- Je pravděpodobné, že děti, které již někdy zaslaly svou intimní fotografii nějaké osobě, později tyto fotografie zveřejní na některé sociální síti.

- Vzhledem k rostoucímu počtu dětí vlastnících mobilní telefon s fotoaparátem a připojením k internetu je pravděpodobné, že se v dětské populaci zvýší také procento sextujících dětí.
- Názory na sexting se mění v průběhu dospívání u každého jedince. Čím starší osoba, tím rozumnější názor na sexting má.

6 Závěr

Cílem mé bakalářské práce je prostřednictvím polostrukturovaných rozhovorů s dospívajícími dětmi zjistit, jaké zkušenosti mají se sextingem, zda tento pojem znají a případně, proč se sextingu věnují.

Důležité proto je, seznámit se s pojmem sexting, pochopit, o jakou problematiku se jedná a jaká, pokud vůbec nějaká, existují rizika spojená s tímto chováním. Teoretická část se také zaměřuje na stále stoupající problematiku kyberšikany, kterou může být označován i sexting. V práci se rovněž zabývám dětskou pornografií, která dle mého uvážení, má s fenoménem sextingu nemálo společného.

Z důvodu minimální známosti sextingu mezi širokou veřejností jsem si dovolila část práce věnovat i možným dopadům, které může mít sexting na svědomí.

V praktické části se potom věnuji analýze rozhovorů s devíti respondenty, kteří se výzkumu zúčastnili. Z výsledků rozhovorů vyplývá hned několik závěrů, proč se tyto dospívající děti sextingu věnují. Více než polovina všech dotazovaných dětí se s termínem sexting již někdy setkala a ví, co znamená. Tyto děti se sextingu nevěnují právě kvůli tomu, že si uvědomují, jaká rizika s sebou toto chování přináší. Ovšem děti, které sexting provozují, si možná rizika neuvědomují. Nápady, proč by sexting mohl být nebezpečný, se často opakovaly. Nejvíce zastoupený byl názor, že takovéto fotografie mohou být zneužity třetí osobou. Ovšem několik dětí se shodlo, že nebezpečím se jeví i fakt, že by se jimi pořízené intimní fotografie mohly dostat k jejich rodičům či k jiným známým osobám. V odpovědích dětí rovněž zazněl velmi reálný příklad takového rizika, a to pomsta partnera kvůli rozchodu.

Podářilo se mi také díky výzkumu zjistit, zda je větší pravděpodobnost, že děti, které již někdy samy poslaly svou intimní fotografii druhé osobě, tyto fotografie samy zveřejňují na svých profilech na sociálních sítích. Téměř polovina dotazovaných uvedla, že již odeslala fotografii, kterou také zveřejnila.

Ze získaných rozhovorů a výsledků vyplývají závěry, které by, dle mého uvážení, stály za bližší prozkoumání. Předložené výsledky mohou rovněž sloužit pracovníkům v pedagogické oblasti, ale i v oblasti sociální práce a psychologie.

Myslím si, že vzhledem k dnešní „moderní“ společnosti, jež často využívá cesty elektronické komunikace, bude tento jev v budoucnu rozšířený mezi další skupiny obyvatelstva a bylo by proto vhodné o tomto rizikovém chování již dnes děti poučit, například v rámci primární prevence na základních školách.

Navrhovala bych také tuto problematiku zařadit do odvětví sociální práce s dětmi a sociální pracovníky v této oblasti vzdělávat, aby mohli dětem, a jejich rodičům poskytnou kvalitní a včasnou pomoc.

7 Seznam použitých zdrojů

1. Amanda Todd Suicide - Full Original Video. 12. 10. 2012 [cit. 2013-01-16]. In: *YouTube* [online]. Dostupné z: <http://www.youtube.com/watch?v=KRxfTyNa24A>. Kanál uživatele FrambaTV
2. BLATNÍKOVÁ, Šárka. 2009. *Pachatelé komerčního sexuálního zneužívání dětí*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci. ISBN 978-80-7338-091-5
3. BOSKER, Bianca. March 18, 2010, 6:12 am ET, updated May 25, 2011, 3:50pm ET [cit. 2013-01-17]. Jessica Logan Suicide: Parents Of Dead Teen Sue School, Friends Over Sexting Harassment. In: *TheHuffingtonPost* [online]. Dostupné z: http://www.huffingtonpost.com/2009/12/07/jessica-logan-suicide-par_n_382825.html
4. ČESKO. *Sdělení Federálního ministerstva zahraničních věcí o sjednání Úmluvy o právech dítěte pod číslem 104/1991 Sb.*
5. ČESKO. *Zákon č. 218/2003Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů*
6. ČESKO. *Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách*
7. ČESKO. *Zákon č. 40/2009Sb., trestní zákoník*
8. DIVÍNOVÁ, Radana. 2005. *Cybersex: forma internetové komunikace*. Praha: Triton. ISBN 80-7254-636-8
9. DUNCAN- CADWELL, Kenisha L. 2010. *Sexting 101: Is your teen sex- texting?* Seven Cities Books. ISBN 978-0-578-04958-8
10. HARTNOLL, Richard a kol. 2003. *Příručka k provádění výběru metodou sněhové koule*. Praha: Úřad vlády České republiky. ISBN 80-86734-08-0
11. HASTINGS, Katy. Updated March 11, 2009, 1:39 am GMT [cit. 2012-03-19]. Teenager commits suicide after 'sexting' a nude photo to her boyfriend made her life a misery. In: *Mailonline* [online]. Dostupné z: <http://www.dailymail.co.uk/tvshowbiz/article-1161112/Teenager-commits-suicide-sexting-nude-photoboyfriend-life-misery.html>

12. How to prevent sexting: Harmful effects. © 2009-2013 [cit. 2013-01-16]. In: *SafetyWeb* [online]. Dostupné z: <http://www.safetyweb.com/prevent-teens-sexting>
13. How to prevent sexting: Recognizing if Sexting has become a problem with your teen. © 2009-2013 [cit. 2013-01-16]. In: *SafetyWeb* [online]. Dostupné z: <http://www.safetyweb.com/prevent-teens-sexting>
14. How to prevent sexting: Sexting statistics. © 2009-2013 [cit. 2013-01-16]. In: *SafetyWeb* [online]. Dostupné z: <http://www.safetyweb.com/prevent-teens-sexting>
15. HUSTINX, Peter. 2010. In: *Informační bulletin* [online]. Praha: Úřad pro ochranu osobních údajů. [cit. 2013-02-23]. Dostupné z: <http://www.uoou.cz/uoou.aspx?menu=201&submenu=204&loc=738>. S. 1
16. CHALFEN, Richard. 2009. It's only a picture: sexting, smutty snapshots and felony charges. *Visual Studies*. Oxfordshire: Routledge. Volume 24, issue 3, s. 258-268. ISSN 1472-586X
17. CHALFEN, Richard. 2010. Sexting as adolescent social communication: a call for attention. *Journal of Children and Media*. Oxfordshire: Routledge. Volume 4, issue 3, s. 350-354. ISSN 1748-2798
18. *Káva o čtvrté: Nebezpečí, která na žákyně a žáky číhají na internetu* [rozhlasový pořad]. Červen 9, 2009, 16:00. ČRo 2- Praha
19. KOPECKÝ, Kamil. Květen 23, 2009, 22:58. Co je sexting. In: *E-bezpečí* [online]. [cit. 2012-30-11]. Dostupné z: <http://www.e-bezpeci.cz/index.php/temata/sexting/137-154>
20. KOPECKÝ, Kamil. © 2009-2012 [cit. 2012-30-11]. Co je sexting. In: *Sexting.cz* [online]. Dostupné z: <http://www.sexting.cz/>
21. KOPECKÝ, Kamil; SZOTKOWSKI, René; KREJČÍ, Veronika. 2012. *Nebezpečí internetové komunikace 3*. Olomouc: Univerzita Palackého. ISBN 978-80-244-3088-1
22. KOPECKÝ, Kamil a Veronika KREJČÍ. 2010. *Rizika virtuální komunikace: Příručka pro učitele a rodiče*. Olomouc: NET University. ISBN 978-80-254-7866-0
23. LOHMANN, Raychelle Cassada. July 20, 2012 [cit. 2013-01-16]. The Danger of Teen Sexting: Sexting a problem with major consequences. In: *PsychologyToday* [online].

- Dostupné z: <http://www.psychologytoday.com/blog/teen-angst/201207/the-dangers-teen-sexting>
24. MATĚJKOVÁ, Erika. 2009. *Řešíme partnerské problémy*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-2338-9
 25. MIOVSKÝ, Michal. 2006. *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu*. Praha: Grada. ISBN 80-247-1362-4
 26. MORAN- ELLIS, Jo. 2012. The prevalence of sexting. In: JOHNSON, Paul and Derek DALTON. *Policing sex*. Oxfordshire: Routledge. Part 3, Policing 'pornography', chapter 8, Sexting, intimacy and criminal acts. S. 115-132. ISBN 978-0-203-12073-6
 27. POVOLNÝ, David. Prosinec 23, 2012 [cit. 2012-12-30]. Sexting: Právní výzva elektronického věku. In: *OnlineMuni.cz* [online]. Dostupné z: www.online.muni.cz/vedaavyzkum/2034-sexting-pravni-vyzva-elektronickeho-veku
 28. POWEL, Anastasia. 2010. *Sex, power and consent: youth culture and the unwritten rules*. Cambridge: Cambridge University Press. ISBN 978-05-2114-429-0
 29. Prevence: Kyberšikana. 2010. In: *Policie ČR: KŘP Karlovarského kraje* [online]. [cit. 2013-07-19]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/prevence-kybersikana.aspx>
 30. PROCHÁZKA, Ladislav. 2009. Poruchy sexuální preference: Přehled poruch sexuální preference. In: PAVLOVSKÝ, Pavel a kol. *Soudní psychiatrie a psychologie*. 3., rozš. a aktual. vydání. Praha: Grada. Kapitola 5, Soudní sexuologie, s. 182-184. ISBN 978-80-247-2618-2
 31. PROCHÁZKA, David. 2010. *První kroky s internetem*. 3., aktual. vydání. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-3255-8
 32. PROCHÁZKA, David. 2012. *SEO: cesta k propagaci vlastního webu*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4222-9
 33. Přiznání kluků. [Každý den projíždím...] In: *Facebook* [online]. 12. května 2013 12:05 [cit. 2013-05-12]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/UprimniKluci?fref=ts>
 34. Seznam se bezpečně! 2 [film]. Režie Dana Vaňurová a Miroslav Vaňura. Česko, 2012. Dostupné z: <http://www.seznamsebezpecne.cz/>

35. ULBERTOVÁ KARÁSKOVÁ, Zuzana. 2012. Rodič, vychovatel a dítě na internetu: Preventivní kroky- co můžeme udělat pro snížení rizik. In: *Sdružení Linka bezpečí 2012. Děti a online rizika*. Praha: Sdružení Linka bezpečí. ISBN 978-80-904920-3-5
36. UZEL, Radim. 2010. Definice pornografie. In: WEISS, Petr a kol. 2010. *Sexuologie*. Praha: Grada. Kapitola 27, Pornografie, podkapitola 27.1, s. 573. ISBN 978-80-247-2492-8
37. VÁGNEROVÁ, Marie. 2005. *Vývojová psychologie: I., Dětství a dospívání*. Praha: Karolinum. ISBN 978-80-246-0956-0
38. VÁGNEROVÁ, Marie. 2012. *Psychický vývoj dítěte v náhradní rodinné péči*. Praha: Středisko náhradní výchovné péče. ISBN 978-80-87455-14-2

8 Přílohy

Příloha č. 1	Některé příběhy sextujících děvčat ze zahraničí
Příloha č. 2	Vzor polostrukturovaného rozhovoru
Příloha č. 3	Průvodní dopis rodičům, souhlas pro rodiče

PŘÍLOHA Č. 1

Příběh Amandy Todd

Amanda měla první zkušenost se sextingem ve svých třinácti letech. Ve svém videu (Amanda Todd Suicide, © 2010), které natočila, aby ukázala svému okolí a dalším lidem po celém světě, jaký osud ji na internetu potkal, popisuje, jak k sextingu a následné šikaně došlo. S pár kamarády se Amanda připojila k chatu s webkamerou, aby poznala nové lidi. Říká, že lidé obdivovali její krásu apod. Když po ní chtěli, aby se svlékla, udělala to. Po roce od této události obdržela dívka vzkaz na Facebooku, od muže, kterého ani neznala. Napsal jí, že pokud mu nepředvede nějakou show, rozešle fotografii jejich prsou dále. Amanda jeho žádost odmítla, a tak se muž pomstil. Rozeslal její fotografii, kterou si pořídil prostřednictvím webové kamery všem Amandiným kamarádům na Facebooku. Tento agresor znal všechny dívčiny údaje, její rodinu, přátele, věděl, kterou navštěvovala školu. O vánočních prázdninách na dveře domu, ve kterém Amanda bydlela, zaklepala policie, aby jí a jejím rodičům sdělila, že má k dispozici fotografii zachycující její nahé poprsí. Amanda dostala pochopitelně strach. Její rodina se rozhodla přestěhovat, i přesto ale trpěla dívka úzkostí a depresemi a bála se vycházet ven.

Po roce ji muž opět kontaktoval přes nově vytvořený osobní profil na sociální síti. Amanda díky této fotografii ztratila všechny své přátele, společnost a okolí ji odsoudila. Uvědomila si, že fotografii, kterou si muž pořídil, nemůže smazat ani s ní nic jiného udělat, že tu bude napořád. Zapřísahala se, že takovou věc už nikdy neudělá. Po nějaké době Amandu kontaktoval tehdejší kamarád, aby ji ujistil, že ji má rád, snažil se jí se vším pomáhat a byl jí oporou. Nic ovšem nebylo tak, jak dívce popisoval, jen ji využil. Svolal před dívčinu školu své kamarády a přítelkyni, kde ji všichni napadali, a to jak verbálně, tak fyzicky. Amandu nakonec našel její otec, jak ležela příkrčená v příkopu, protože se bála zvednout, aby se celý incident znovu neopakoval. Když ji otec odvezl domu, pokusila se dívka o sebevraždu. V nemocnici ji naštěstí zachránili a dívka se rozhodla přestěhovat se opětovně do jiného města, za svou matkou. Rozhodla se, že na

nikoho nepodá žalobu, doufala, že se vše změní k lepšímu. Bohužel žádná změna k lepšímu nenastala (Amanda Todd Suicide, © 2010).

Amanda si uvědomila až příliš pozdě, co všechno jí jedna taková fotografie přinesla. Několik proplakaných nocí, stále se zhoršující deprese a úzkosti, paranoia. Dvakrát se pokusila o sebevraždu, naštěstí ji lékaři vždy zachránili. Doufala, že stěhováním se všelepší, že najde někoho, kdo jí porozumí a bude jí mít rád nadále, i přes to všechno, co se stalo. Bohužel. Několik dní po zveřejnění svého videa na sociálních sítích spáchala dívka sebevraždu.

Případ sextingu na škole v Tunkhannock

Roku 2008 zabavil vyučující z Tunkhannocku několika svým studentům mobilní telefony a objevil v nich několik nahých a polonahých fotografií dívek z tamější školy. Vedení školy předalo fotografie soudu, který následně rozhodl o jakési převýchovně aktérů, kteří byli zachyceni na fotkách, stejně tak jako těch, kteří tyto fotografie měli ve svém mobilním telefonu, z důvodu šíření dětské pornografie. Společně se svými rodiči se tři dívky odmítly podrobit jak dohledu, tak převýchově. Dívky se hájily tím, že fotografie nejsou pornografické- jednalo se o fotku, na které jsou dvě děvčata ve spodním prádle. Fotka třetí z dívek byla pořízená při příchodu ze sprchy- dívka měla kolem pasu omotaný ručník, ovšem horní část těla měla odhalenou. Rodiče nakonec spor se soudem vyhráli a dívky se tam nemusely podrobovat ani dohledu ani reedukaci (Moran- Ellis, 2012).

Příběh Jessicy Renee Logan

Tento příběh se odehrál ve státě Cincinnati v USA v roce 2008. Jessica se spolu se svými kamarádkami fotila nahá mobilním telefonem a tyto své fotografie později poslala svému partnerovi. Bohužel po rozchodu dívčin bývalý partner její nahou fotografii zaslal několika dalším lidem. Jessica se o kolující fotografii dozvěděla díky své kamarádce. Fotografie mezitím oblétna několik dalších osob a dívka se stala známou, v negativním slova smyslu ovšem. Odmítala chodit do školy, byla nešťastná, trpěla depresemi, dívky ji šikanovaly (Hastings, 2009).

Jak vypráví dívčina matka, změna školy nepomohla, neboť všude, kde se Jessica ocitla, všichni věděli o její fotce, pokřikovali na ni, byli vulgární. Po tom, co se dívka vrátila z pohřbu svého kamaráda, který spáchal sebevraždu, odešla do svého pokoje, kde se oběsila (Bosker, 2010).

PŘÍLOHA Č. 2

První okruh otázek

1. Máš mobilní telefon s vestavěným fotoaparátem? Používáš tento fotoaparát?
2. Máš profil na nějaké sociální síti (Facebook, Lidé, Líbímseti)? Jak dlouho asi?
3. Máš mezi svými přáteli na sociální síti přidané rodiče, pokud mají účet na některé síti? Proč ano a proč ne?

Druhý okruh otázek

1. Víš, co je sexting? Slyšel/a jsi někdy o tomto termínu? Napadá tě, co by to mohlo být?
2. Myslíš si, že sexting může být nebezpečný? Proč myslíš, že ano a proč myslíš, že ne?
3. Napadají tě nějaká rizika takového chování? Pokud ne, nevádi.
4. Vnímáš nějaký rozdíl mezi fotografiemi, které se posílají u sextingu a pornografií? Postačí mi odpověď ano, ne.

Třetí okruh otázek

1. Už jsi ty sám/a někdy zaslal/a někomu svou fotku, na které jsi nahý/á prostřednictvím telefonu, e-mailu, internetu? Bylo to z vlastní iniciativy nebo proto, že tě o to dotyčný/á požádal/a? Jak ses cítil/a, měl/a jsi strach, že se tato fotka dostane k někomu, komu nebyla určena? Například k rodičům, učitelům...?
2. Posíláš mobilním telefonem nebo zveřejňuješ online fotografie, které zachycují tvou nahotu? Teď mám na mysli například fotku, na které jsi ve spodním prádle? Proč to děláš? Přejde ti to běžné mezi tvými vrstevníky nebo naopak jako něco nepřijatelného? Pokud ne, proč to neděláš, co si o tom myslíš?
3. Máš nějaké takovéto fotky volně k dispozici na některé sociální síti? Myslíš si, že díky takové fotce budeš v kolektivu oblíbenější, že se o tebe bude více zajímat druhé pohlaví? Pokud takové fotky na FB nemáš, máš v přátelích někoho, kdo by takové fotky měl? Proč si myslíš, že tam tvoji přátele takové fotky dávají?

4. Pokud máš rodiče v přátelích a sextuješ, nevadí ti, že v případě, kdy vyvěsíš nějakou takovou fotografii na síť, ji mohou tví rodiče vidět? Napadlo tě již někdy zvolit u fotografie možnost, aby ji neviděla určitá skupina lidí či jedinec?
5. Jak by ses tvářil/a na to, že tvé fotky má někdo cizí v mobilu anebo v počítači?

PŘÍLOHA Č. 3

V á ž e n í r o d i ě,

jsem studentka posledního ročníku Zdravotně sociální fakulty Jihočeské univerzity a pro mé úspěšné dokončení studia je důležité zpracovat kvalitní bakalářskou práci na téma „Zkušenosti dětí se sextingem“.

Ráda bych Vás touto cestou požádala o souhlas k rozhovoru s Vaším synem/ dcerou. Rozhovor bude probíhat, po předchozí domluvě s Vaším synem/ dcerou, ve volném čase. Vašemu dítěti položím přibližně 10 otázek, které se týkají sextingu (elektronické rozesílání zpráv či e-mailů se sexuálním obsahem). Cílem výzkumu je zjistit, zda děti tento pojem znají, jaký na něj mají názor a případně, jestli s ním mají také zkušenosti.

Zaručím se, že tento rozhovor bude probíhat ANONYMNĚ, nebudu se tedy ptát Vašeho potomka na jméno ani příjmení. Jediné, co budu požadovat je uvedení pohlaví, věk a typ studované školy.

S poděkováním a úctou, Miltnerová Kristýna

Souhlasím s tím, aby můj syn/ má dcera poskytla anonymní rozhovor pro akademické účely studentce Kristýně Miltnerové ze Zdravotně sociální fakulty JU.

ANO- NE

.....
Podpis zákonného zástupce, datum